

Energa

**Grupa
Kapitałowa
ENERGA SA**

**Skonsolidowane
sprawozdanie finansowe
zgodne
z Międzynarodowymi
Standardami
Sprawozdawczości
Finansowej
zatwierdzonymi przez
Unię Europejską za rok
zakończony dnia
31 grudnia 2016 roku**

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE	9
1. Informacje ogólne	9
2. Skład Grupy oraz jego zmiany	9
3. Skład Zarządu jednostki dominującej	12
4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	12
5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	12
6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	13
7. Zmiana szacunków	14
8. Nowe standardy i interpretacje	14
9. Istotne zasady rachunkowości	15
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH	26
10. Segmenty działalności	26
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT	29
11. Przychody i koszty	29
12. Podatek dochodowy	32
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ	35
13. Rzeczowe aktywa trwałe	35
14. Aktywa niematerialne	39
15. Wartość firmy	41
16. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	41
17. Zapasy	42
18. Prawa do emisji CO ₂	42
19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	43
20. Pozostałe aktywa	43
21. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	43
22. Zysk przypadający na jedną akcję	44
23. Dywidendy	45
24. Rezerwy	45
25. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	48
26. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	48
27. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	49
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH	50
28. Instrumenty finansowe	50
29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	58
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPIŃYWÓW PIENIĘŻNYCH	62
30. Sprawozdanie z przepłyów pieniężnych	62
POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	63
31. Zobowiązania inwestycyjne	63
32. Informacja o podmiotach powiązanych	63
33. Leasing	64
34. Zarządzanie kapitałem	64
35. Aktywa i zobowiązania warunkowe	65
36. Struktura zatrudnienia	65
37. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy	65
38. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy	65

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW LUB STRAT

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	11.1	10 181	10 804
Koszt własny sprzedaży	11.2	(8 846)	(8 786)
Zysk brutto ze sprzedaży		1 335	2 018
Pozostałe przychody operacyjne	11.5	117	91
Koszty sprzedaży	11.2	(338)	(336)
Koszty ogólnego zarządu	11.2	(318)	(344)
Pozostałe koszty operacyjne	11.6	(309)	(149)
Przychody finansowe	11.7	54	59
Koszty finansowe	11.8	(284)	(287)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności		(52)	-
Zysk lub strata brutto		205	1 052
Podatek dochodowy	12	(58)	(212)
Zysk lub strata netto za okres		147	840
Przypadający na:			
Właścicieli jednostki dominującej		151	832
Udziały niekontrolujące		(4)	8
Zysk lub strata na jedną akcję (w złotych)	22		
- podstawowy		0,36	2,01
- rozwodniony		0,36	2,01

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Wynik netto za okres		147	840
<i>Składniki, które nigdy nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>		26	(6)
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	24.1	33	(7)
Odroczony podatek dochodowy		(7)	1
<i>Składniki, które w przyszłości mogą zostać przeklasyfikowane na zyski lub straty</i>		39	23
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		4	-
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	28.7	43	28
Odroczony podatek dochodowy		(8)	(5)
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności		(2)	-
Inne całkowite dochody netto		63	17
Całkowite dochody razem		210	857
Przypadające na:			
Właścicieli jednostki dominującej		214	849
Udziały niekontrolujące		(4)	8

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	13	13 053	12 912
Aktywa niematerialne	14	383	395
Wartość firmy	15	26	143
Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności	16	390	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	12.3	396	260
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	28.1	166	60
Pozostałe aktywa długoterminowe	20.1	101	103
		14 515	13 873
Aktywa obrotowe			
Zapasy	17	472	513
Należności z tytułu podatku dochodowego		111	47
Należności z tytułu dostaw i usług	28.5.1	1 947	1 762
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	28.3.1	2	322
Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	28.1	15	38
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	1 471	1 669
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	20.2	198	232
		4 216	4 583
SUMA AKTYWÓW		18 731	18 456

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (kontynuacja)

	Nota	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	21.1	4 522	4 522
Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej		4	-
Kapitał rezerwowy	21.4	1 018	447
Kapitał zapasowy	21.5	728	661
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	21.6, 28.7	41	6
Zyski zatrzymane	21.7	2 464	3 134
Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej		8 777	8 770
Udziały niekontrolujące	21.8	40	44
		8 817	8 814
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	28.5.2	3 086	2 475
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	28.5.2	2 639	3 116
Rezerwy długoterminowe	24	578	664
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	12.3	593	591
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje długoterminowe	26	515	531
Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe	28.1	6	25
		7 417	7 402
Zobowiązania krótkoterminowe			
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		811	877
Bieżąca część kredytów i pożyczek	28.5.2	334	203
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	28.5.2	78	76
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		3	2
Rozliczenia międzyokresowe i dotacje	26	170	161
Rezerwy krótkoterminowe	24	711	471
Pozostałe zobowiązania finansowe	28.1	157	193
Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe	25	233	257
		2 497	2 240
Zobowiązania razem		9 914	9 642
SUMA PASYWÓW		18 731	18 456

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁACH WŁASNYCH

Nota	Kapitał własny przypadający właścicielom jednostki dominującej								Razem kapitał własny
	Kapitał podstawowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostki zagranicznej	Kapitał rezerwowy	Kapitał zapasowy	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Razem	Udziały niekontrolujące	
Nota	21.1		21.4	21.5	21.6, 28.7	21.7		21.8	
Na dzień 1 stycznia 2016	4 522	-	447	661	6	3 134	8 770	44	8 814
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	24.1	-	-	-	-	26	26	-	26
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		-	4	-	-	-	4	-	4
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	28.7	-	-	-	35	-	35	-	35
Udział w innych całkowitych dochodach jednostek wykazywanych metodą praw własności		-	-	-	-	(2)	(2)	-	(2)
Zysk lub strata netto za okres		-	-	-	-	151	151	(4)	147
Suma całkowitych dochodów za okres		-	4	-	-	35	175	(4)	210
Podział zysków/pokrycie straty lat ubiegłych		-	-	571	67	(638)	-	-	-
Wypłata dywidendy	23	-	-	-	-	(203)	(203)	-	(203)
Nabycie akcji i udziałów jednostek powiązanych		-	-	-	-	(4)	(4)	-	(4)
Na dzień 31 grudnia 2016	4 522	4	1 018	728	41	2 464	8 777	40	8 817
Na dzień 1 stycznia 2015	4 522	-	447	607	(17)	2 957	8 516	37	8 553
Zyski i straty aktuarialne z tytułu programów określonych świadczeń	24.1	-	-	-	-	(6)	(6)	-	(6)
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	28.7	-	-	-	23	-	23	-	23
Zysk netto za okres		-	-	-	-	832	832	8	840
Suma całkowitych dochodów za okres		-	-	-	23	826	849	8	857
Podział zysków/ pokrycie straty lat ubiegłych		-	-	-	54	(54)	-	-	-
Wypłata dywidendy	23	-	-	-	-	(596)	(596)	-	(596)
Nabycie akcji i udziałów jednostek zależnych		-	-	-	-	1	1	(1)	-
Na dzień 31 grudnia 2015	4 522	-	447	661	6	3 134	8 770	44	8 814

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

	Nota	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		205	1 052
Korekty o pozycje:			
Udział w stracie jednostek wykazywanych metodą praw własności		52	-
(Zyski)/ straty z tytułu różnic kursowych		11	(1)
Amortyzacja	11.3	957	916
Odsetki i dywidendy, netto		259	241
Strata na działalności inwestycyjnej, w tym odpis wartości firmy	30	611	66
Zmiany pozycji kapitału obrotowego:			
Zmiana stanu należności	30	(127)	(235)
Zmiana stanu zapasów		41	(214)
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	30	(104)	(100)
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		(29)	(15)
Zmiana stanu rezerw	30	176	106
		2 052	1 816
Podatek dochodowy zapłacony		(270)	(212)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		1 782	1 604
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		11	13
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych		(1 580)	(1 602)
Wpływy z lokat powyżej 3 m-cy		-	14
Założenie lokat powyżej 3 m-cy		-	(14)
Sprzedaż jednostek uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading		320	442
Nabycie udziałów w jednostkach wycenianych metodą praw własności	2.2.1	(443)	-
Pozostałe		3	8
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(1 689)	(1 139)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		1 286	340
Splata pożyczek/kredytów		(575)	(240)
Wykup dłużnych papierów wartościowych		(578)	-
Dywidendy wypłacone	23	(203)	(596)
Odsetki zapłacone		(204)	(220)
Pozostałe		(13)	(2)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(287)	(718)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(194)	(253)
Środki pieniężne na początek okresu	19	1 658	1 911
Środki pieniężne na koniec okresu	19	1 464	1 658

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE**1. Informacje ogólne**

Grupa Kapitałowa ENERGA SA („Grupa”) składa się z **ENERGA Spółka Akcyjna** („jednostka dominująca”, „Spółka”) z siedzibą w Gdańsku i jej spółek zależnych (patrz nota 2). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku oraz zawiera odpowiednie dane porównawcze.

Jednostka dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000271591.

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 220353024.

Podstawowym przedmiotem działania Grupy jest:

1. dystrybucja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej,
2. wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej,
3. obrót energią elektryczną.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku podmiotem kontrolującym Spółkę oraz jednostką dominującą najwyższego szczebla Grupy Kapitałowej ENERGA SA jest Skarb Państwa.

2. Skład Grupy oraz jego zmiany**2.1. Skład Grupy na koniec okresu sprawozdawczego**

Na dzień 31 grudnia 2016 roku w skład Grupy wchodzi ENERGA SA oraz następujące spółki:

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Segment Dystrybucja					
1	ENERGA-OPERATOR SA	Gdańsk	dystrybucja energii elektrycznej	100	100
2	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Elbląg Sp. z o.o.	Elbląg	eksploatacja sieci	100	100
3	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	eksploatacja sieci	100	100
4	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Kalisz Sp. z o.o.	Kalisz	eksploatacja sieci	100	100
5	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Płock Sp. z o.o.	Płock	eksploatacja sieci	100	100
6	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	eksploatacja sieci	100	100
7	ENERGA-OPERATOR Eksploatacja Toruń Sp. z o.o.	Toruń	eksploatacja sieci	100	100
8	ENERGA-OPERATOR Techniczna Obsługa Odbiorców Sp. z o.o.	Koszalin	techniczna obsługa odbiorców	100	100
9	Przedsiębiorstwo Budownictwa Elektroenergetycznego ENBUD Słupsk Sp. z o.o.	Słupsk	wykonawstwo i projektowanie	100	100
10	Energetyka Kaliska – Usługi Techniczne Sp. z o.o.	Kalisz	wykonawstwo i projektowanie	100	100
11	ZEP - Centrum Wykonawstwa Specjalistycznego Sp. z o.o.	Płock	wykonawstwo i projektowanie	100	100
12	Zakład Budownictwa Energetycznego Sp. z o.o.	Koszalin	wykonawstwo i projektowanie	100	100
13	ENERGA-OPERATOR Logistyka Sp. z o.o.	Płock	logistyka i zaopatrzenie	100	100
14	Zakład Energetyczny Toruń - ENERGOHANDEL Sp. z o.o. w likwidacji ¹	Toruń	zaopatrzenie	-	100
Segment Sprzedaż					
15	ENERGA-OBROT SA	Gdańsk	obrot energią elektryczną	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
16	ENERGA Obsługa i Sprzedaż Sp. z o.o.	Gdańsk	obsługa klienta	100	100
17	ENERGA Oświetlenie Sp. z o.o.	Sopot	usługi oświetlenia	100	100
18	ENERGA SLOVAKIA s.r.o.	Bratysława	obrot energii elektryczną	100	100
19	Enspirion Sp. z o.o. (poprzednio: ENERGA Innowacje Sp. z o.o.)	Gdańsk	organizacja i zarządzanie rozwojem innowacyjnych projektów energetycznych	100	100
20	EOB PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
21	EOB PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
Segment Wytwarzanie					
22	ENERGA Wytwarzanie SA	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
23	ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	89,64	89,64
24	ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o.	Elbląg	wytwarzanie energii	100	100
25	ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o. ¹	Ostrołęka	dystrybucja energii cieplnej	100	99,99
26	ENERGA Serwis Sp. z o.o.	Ostrołęka	usługi serwisowo-remontowe	94,81	94,81
27	ENERGA Ciepło Kaliskie Sp. z o.o.	Kalisz	dystrybucja energii cieplnej	91,24	91,24
28	ENERGA Invest SA	Gdańsk	zarządzanie projektami inwestycyjnymi	100	100
29	ZEC Żychlin Sp. z o.o. ¹	Żychlin	dystrybucja energii cieplnej	-	100
30	Elektrownia Ostrołęka SA	Ostrołęka	wytwarzanie energii	100	100
31	AEGIR 4 Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
32	BORA Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	-	100
33	Ekologiczne Materiały Grzewcze Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność konsultingowa	-	100
34	Elektrownia CCGT Gdańsk Sp. z o.o.	Gdańsk	wytwarzanie energii	100	100
35	Elektrownia CCGT Grudziądz Sp. z o.o.	Grudziądz	wytwarzanie energii	100	100
Segment Pozostałe					
36	ENERGA Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o.	Gdańsk	usługi księgowo, kadrowo-płacowe i administracyjne	100	100
37	ENERGA Finance AB (publ)	Sztokholm	działalność finansowa	100	100
38	ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o.	Gdańsk	teleinformatyka	100	100
39	RGK Sp. z o.o.	Gdańsk	działalność finansowa i zarządzanie nieruchomościami	100	100

Lp.	Nazwa spółki	Siedziba	Przedmiot działalności	Udział % Grupy w kapitale zakładowym na dzień	
				31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
40	ENSA PGK1 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
41	ENSA PGK2 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
42	ENSA PGK3 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
43	ENSA PGK4 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
44	ENSA PGK5 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
45	ENSA PGK6 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
46	ENSA PGK7 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100
47	ENSA PGK8 Sp. z o.o.	Gdańsk	finansowa działalność usługowa	100	100

¹ Patrz opis w nocie 2.2.

Dodatkowo na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiada 16,6% udziałów we wspólnym przedsięwzięciu – Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o. („PGG”), z siedzibą w Katowicach (patrz opis w nocie 2.2.).

2.2. Zmiany w składzie Grupy oraz inwestycjach we wspólne przedsięwzięcia w okresie sprawozdawczym

2.2.1. Polska Grupa Górnicza

W dniu 28 kwietnia 2016 roku spółka zależna ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. podpisała Umowę Inwestycyjną („Umowa”) określającą warunki inwestycji finansowej w Polską Grupę Górniczną Sp. z o.o. W ramach inwestycji w PGG, ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. zobowiązała się do dokonania wpłat na nowo emitowane udziały w PGG na łączną kwotę 500 mln zł, co docelowo pozwoli spółce na objęcie 17,1% kapitału zakładowego PGG (ilość udziałów odpowiada ilości praw głosu). Na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego dokonano wpłaty na kapitał jak poniżej:

- 361 mln zł – w dniu 5 maja 2016 roku, co skutkowało udziałem w kapitale zakładowym PGG w wysokości 15,7%,
- 83 mln zł – w dniu 3 listopada 2016 roku, co skutkowało zwiększeniem udziału w kapitale zakładowym PGG do 16,6%.

Ostatnia transza wpłaty na kapitał w wysokości 56 mln zł została wniesiona 1 lutego 2017 roku zgodnie z Umową (co skutkuje zwiększeniem udziału w kapitale zakładowym PGG do 17,1%). Warunkiem uruchomienia poszczególnych transz było m.in. brak wystąpienia przypadków naruszenia warunków emisji obligacji wyemitowanych przez PGG.

PGG zajmuje się wydobyciem węgla, przez co daje dostęp do bogatych zasobów paliwa energetycznego, które może być wykorzystywane przez jednostki wytwórcze Grupy. Siedziba PGG znajduje się w Katowicach.

Umowa Inwestycyjna przewiduje szereg mechanizmów umożliwiających inwestorom bieżący monitoring sytuacji finansowej PGG, w tym realizacji jej biznesplanu oraz podejmowanie działań optymalizacyjnych m.in. w przypadku niekorzystnych zmian warunków rynkowych. Uprawnienia te są realizowane przez Radę Nadzorczą PGG, przy czym Umowa przewiduje, że każdemu wspólnikowi PGG przysługuje prawo do powoływania, odwoływania i zawieszenia w pełnieniu funkcji jednego członka Rady Nadzorczej (uprawnienie osobiste), przy łącznie 6 członkach Rady.

Ponadto PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o., PGNiG TERMIKA S.A. oraz Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Aktywów Niepublicznych (zwani dalej łącznie „Nowymi Inwestorami”) podpisały porozumienie dotyczące PGG („Porozumienie”). Celem zawarcia Porozumienia jest zapewnienie zwiększonej kontroli nad PGG przez Nowych Inwestorów, którzy posiadają łącznie większościowy udział w głosach na Zgromadzeniu Wspólników PGG. Porozumienie zakłada m.in. uzgadnianie wspólnego stanowiska przy podejmowaniu kluczowych decyzji będących w gestii Zgromadzenia Wspólników i Rady Nadzorczej PGG.

W dniu 29 czerwca 2016 roku Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał zgodę na dokonanie koncentracji polegającej na przejściu przez Nowych Inwestorów wspólnej kontroli nad PGG, na bazie Porozumienia.

Z uwagi na wskazane powyżej uprawnienia Nowych Inwestorów inwestycja w PGG jest traktowana jako wspólne przedsięwzięcie i ujmowana metodą praw własności.

PGG jest spółką niepubliczną, w związku z czym nie istnieją notowane ceny rynkowe dla jej udziałów.

2. Skład Grupy oraz jego zmiany (kontynuacja)

W wyniku przeprowadzonych analiz oraz wycen przyjętych aktywów i zobowiązań, określona została wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych PGG. Ustalono również cenę nabycia, która uwzględnia koszty transakcyjne w kwocie 3 mln zł. Kalkulacja wartości firmy zaprezentowana została w tabeli poniżej.

Rozliczenie transakcji nabycia	
Udział Grupy w możliwych do zidentyfikowania aktywach netto	361
Cena nabycia udziałów powiększona o koszty transakcji	364
Wartość firmy	3

2.2.2. Inne zmiany w składzie Grupy

Z dniem 6 kwietnia 2016 roku spółka ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. stała się jedynym wspólnikiem spółki ENERGA Ciepło Ostrołęka Sp. z o.o. - w związku z nabyciem 3 udziałów od dotychczasowego wspólnika spółki – osoby fizycznej.

W dniu 1 lutego 2016 roku nastąpiło połączenie spółki ENERGA Kogeneracja Sp. z o.o. (spółka przejmująca) ze spółką ZEC Żychlin Sp. z o.o. bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej. W wyniku połączenia spółka ZEC Żychlin Sp. z o.o. została wykreślona z KRS.

W dniu 25 stycznia 2016 roku Sąd Rejestrowy dokonał wykreślenia spółki Zakład Energetyczny Toruń - ENERGOHANDEL Sp. z o.o. w likwidacji z KRS.

3. Skład Zarządu jednostki dominującej

W okresie od 1 do 3 stycznia 2016 roku skład Zarządu jednostki dominującej przedstawiał się następująco:

- Roman Pionkowski – Prezes Zarządu,
- Seweryn Kędra – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych.

W dniu 29 grudnia 2015 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 4 stycznia 2016 roku Zarządu V kadencji w składzie:

- Dariusz Kaśków – Prezes Zarządu,
- Mariusz Rędaszka – Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych,
- Roman Pionkowski – Wiceprezes Zarządu ds. Strategii Rozwoju, odwołany z dniem 26 lutego 2016 roku.

W dniu 1 lutego 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 1 lutego 2016 roku do składu Zarządu Pana Grzegorza Ksepko, powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Korporacyjnych.

W dniu 19 marca 2016 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu z dniem 21 marca 2016 roku do składu Zarządu Pani Marioli Zmudzińskiej, powierzając jej pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Relacji Inwestorskich oraz Pana Przemysława Piesiewicza powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii Rozwoju.

W dniu 17 stycznia 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o oddelegowaniu do pełnienia obowiązków Prezesa Zarządu, Pana Jacka Kościelniaka. Jednocześnie odwołano z funkcji dotychczasowego Prezesa Zarządu Pana Dariusza Kaśków, Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych Pana Mariusza Rędaszka oraz z funkcji Wiceprezesa Zarządu ds. Strategii Rozwoju Pana Przemysława Piesiewicza.

W dniu 10 lutego 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu w skład Zarządu Pana Daniela Obajtek (Prezes Zarządu), Pani Alicji Klimiuk (Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych), Pana Jacka Kościelniaka (Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych).

W dniu 16 lutego 2017 roku Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o odwołaniu ze składu Zarządu Pani Marioli Zmudzińskiej, pełniącej funkcję Wiceprezesa Zarządu ds. Relacji Inwestorskich.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Spółki w dniu 29 marca 2017 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy oraz instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w milionach złotych („mln zł”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności Grupy.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

5.1 Oświadczenie o zgodności (kontynuacja)

Zarząd jednostki dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENERGA SA zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2016 roku. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności.

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i innych polskich spółek uwzględnionych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. W przypadku spółek ENERGA SLOVAKIA s.r.o. oraz ENERGA Finance AB (publ) walutą funkcjonalną sprawozdania jednostkowego jest euro. Dla celów niniejszego sprawozdania dane sprawozdawcze wyżej wymienionych spółek zostały przeliczone na złote polskie w sposób następujący: dane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, z wyjątkiem kapitałów, odpowiednio według kursu średniego na dzień kończący okres sprawozdawczy, kapitały – według kursu na dzień transakcji, dane ze sprawozdania z zysków lub strat według średniego kursu za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe wynikające z przeliczenia ujęto w pozostałych całkowitych dochodach.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

W procesie stosowania polityki rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa, który wpływa na wielkości wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w tym, w dodatkowych notach objaśniających. Założenia tych szacunków opierają się na najlepszej wiedzy Zarządu odnośnie bieżących i przyszłych działań i zdarzeń w poszczególnych obszarach. Szczegółowe informacje na temat przyjętych założeń zostały przedstawione w odpowiednich notach niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień kończący okres sprawozdawczy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości księgowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i wartości firmy

Grupa dokonuje oceny, czy istnieją przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) oraz pojedynczych składników aktywów.

Analizie podlegają zarówno czynniki zewnętrzne, w tym zmiany o charakterze technologicznym, rynkowym, gospodarczym lub prawnym w otoczeniu, w którym Grupa prowadzi działalność lub też na rynkach, do obsługi których aktywa Grupy są wykorzystywane, jak i czynniki wewnętrzne związane z fizycznym stanem rzeczowych składników aktywów oraz zmianami w sposobie ich wykorzystywania. W przypadku stwierdzenia, że takie przesłanki występują przeprowadzane są testy na utratę wartości aktywów, zgodnie z zasadami opisanymi w nocie 9.8. Informacje dotyczące przeprowadzonych testów na utratę wartości przedstawiono w notach 13 oraz 15.

Wycena rezerw

Rezerwy na świadczenia pracownicze (rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, pracowniczą taryfę energetyczną, dodatkowe odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przysługujące pracownikom spółek Grupy po okresie zatrudnienia) szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Pozostałe rezerwy wyceniane są zgodnie z najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku. Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku.

Szczegółowe informacje dotyczące przyjętych założeń i tworzonych rezerw przedstawiono w nocie 24.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących ich wartości rezydualnej. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów użytkowania na podstawie bieżących szacunków. Weryfikacja przeprowadzona w roku 2015 nie miała istotnego wpływu na koszty bieżącego okresu.

Ścieżki cenowe energii

Istotnym elementem dokonywanych przez Grupę szacunków wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne w segmencie wytwarzania, a także szacunków rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia z tytułu pracowniczej taryfy energetycznej są ścieżki cenowe energii opracowywane przez niezależnych branżowych ekspertów. Grupa korzysta z eksperckich raportów ścieżek cenowych, obejmujących projekcje cenowe dla polskiego rynku. Szczegółowe informacje dotyczące analizy wrażliwości na zmianę ścieżek ujawniono w notach 13 i 24.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są wyceniane przy zastosowaniu stawek podatkowych, które będą stosowane na moment zrealizowania składnika aktywów, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały na dzień kończący okres sprawozdawczy. Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły dotyczące aktywa z tytułu podatku odroczonego ujawniono w nocie 12.3.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Grupa kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 28.3.

6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach (kontynuacja)

Doszacowanie przychodów ze sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej

Odczyty liczników dotyczące wielkości sprzedanej energii elektrycznej w handlu detalicznym dokonywane są w większości w okresach odmiennych od okresów sprawozdawczych. W związku z powyższym jednostki wchodzące w skład Grupy dokonują odpowiednich szacunków sprzedaży energii elektrycznej i usługi dystrybucyjnej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, za okres nieobjęty odczytem. Kwota przychodów ujętych na dzień 31 grudnia 2016 roku na podstawie szacunków wyniosła 371 mln zł (644 mln zł na dzień 31 grudnia 2015 roku).

Odpisy aktualizujące wartość należności

Na dzień kończący okres sprawozdawczy jednostka ocenia czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika należności lub grupy należności. Jeżeli wartość odzyskiwalna składnika aktywów jest niższa od jego wartości księgowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego do poziomu bieżącej wartości planowanych przepływów pieniężnych. Odpisy aktualizujące tworzone są w oparciu o analizę wiekową należności, a także indywidualną analizę sytuacji dłużników. Kwoty odpisów aktualizujących wartość należności ujawniono w nocie 28.5.1.

7. Zmiana szacunków

W okresach objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca zmiany zakresu ani metodologii dokonywania istotnych szacunków. Zmiany kwotowe szacunków wynikały ze zdarzeń jakie miały miejsce w okresach sprawozdawczych.

8. Nowe standardy i interpretacje

Polityka rachunkowości Grupy stosowana jest w sposób ciągły.

8.1. Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2016

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone przez UE weszły w życie w roku 2016:

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa -zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia w zakresie akceptowalnych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” i MSR 41 „Rolnictwo” – Rośliny produkcyjne (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” - Zastosowanie metody praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2015)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).

Wymienione powyżej zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

8.2. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Nowe standardy MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dokonują znacznych zmian w porównaniu do obecnie obowiązujących standardów. Po wstępnej analizie Grupa przewiduje, że zmiany te będą miały wpływ m.in. na metodologię kalkulacji odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych oraz mogą zmienić moment ujęcia przychodów z tytułu opłat za przyłączenie do sieci dystrybucyjnej.

8. Nowe standardy i interpretacje (kontynuacja)

8.3. Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone przez UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania:

- MSSF 14 „Aktywa i Zobowiązania Regulacyjne” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (nie określono daty wejścia w życie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Doprecyzowanie sposobu rozliczania aktywów z tytułu odroczonego podatku dotyczącego niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 7 „Rachunek przepływów pieniężnych” – Inicjatywa dotycząca zmian w zakresie ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji” – Klasyfikacja i wycena transakcji płatności w formie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Uwzględnienie zmian wprowadzonych przez MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przenoszenie nieruchomości inwestycyjnych do innych grup aktywów (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i ujęcie zaliczek” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016) – Zmiany w MSSF 1, MSR 28 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie) i MSSF 12 (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie).

Nowy standard MSSF 16 „Leasing” zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Z punktu widzenia Grupy główną zmianą jest wymóg rozpoznania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy prawa do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązania finansowego zarówno w przypadku umów spełniających kryteria leasingu finansowego, jak i operacyjnego. Powyższa zmiana wpłynie na wzrost wartości aktywów i zobowiązań. Grupa nie dokonała jeszcze szczegółowego szacunku wpływu nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Grupa nie przewiduje, aby pozostałe zmiany w MSSF wymienione powyżej, miały istotny wpływ na jej sprawozdania finansowe.

9. Istotne zasady rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez Spółkę zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były w sposób ciągły.

9.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe ENERGA SA oraz dane finansowe jej jednostek zależnych sporządzone w przypadku każdej ze spółek za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy, gdy z tytułu swojego zaangażowania podlega ekspozycji na zmienne zwroty, lub gdy ma prawa do zmiennych zwrotów oraz możliwość wywierania wpływu na wysokość tych zwrotów poprzez sprawowanie władzy nad jednostką zależną.

Grupa rozważa ponadto, czy traktuje część jednostki, w której dokonano inwestycji, jako odrębny podmiot (silos). Jeżeli Grupa sprawuje kontrolę nad uznanym odrębnym podmiotem, dokonuje konsolidacji tej części jednostki, w której dokonano inwestycji.

Grupa rozlicza transakcje nabycia jednostek zależnych przy zastosowaniu metody przejęcia. Zapłata przekazana w ramach transakcji ustalana jest jako wartość godziwa przekazanych aktywów, zobowiązań zaciągniętych wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz udziałów kapitałowych wyemitowanych przez jednostkę przejmującą.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania jednostki przejmowanej, wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej. Udziały niedające kontroli w jednostce przejmowanej ujmowane są według wartości proporcjonalnego udziału (odpowiadającego udziałowi niedającemu kontroli) w możliwych do zidentyfikowania ujętych aktywach netto jednostki przejmowanej. Wartość firmy powstająca w transakcji nabycia wyliczana jest zgodnie z zasadami przedstawionymi w Nocie 9.7.

Koszty związane z transakcją nabycia jednostki zależnej odnoszone są w koszty okresu.

Z transakcji w ramach Grupy są w całości eliminowane niezrealizowane zyski wynikające z tych transakcji. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Nabycie lub sprzedaż udziałów mniejszości, gdy nie ma miejsca nabycie lub utrata kontroli, traktuje się jako transakcję między udziałowcami i rozlicza się kapitałowo.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)**9.2. Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą**

Połączenia jednostek pod wspólną kontrolą rozliczane są poprzez sumowanie poszczególnych pozycji odpowiednich aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów połączonych spółek, po uprzednim doprowadzeniu ich wartości do jednolitych metod wyceny i dokonaniu odpowiednich wyłączeń. W przypadku spółki przejmowanej sumowaniu podlegają poszczególne pozycje bilansowe i wynikowe ujęte w jednostkowym sprawozdaniu finansowym tej spółki, w wartościach prezentowanych w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych Grupy. Wyłączeniu podlega wartość kapitału zakładowego spółki, której majątek został przeniesiony na inną spółkę, lub spółek, które w wyniku połączenia zostały wykreślone z rejestru. Po dokonaniu tego wyłączenia odpowiednie pozycje kapitału własnego spółki, na którą przechodzi majątek połączonych spółek lub nowo powstałej spółki koryguje się o różnicę pomiędzy sumą aktywów i pasywów. Wyłączeniu podlegają również wszystkie salda i transakcje pomiędzy łączącymi się jednostkami, w tym zyski lub straty operacji gospodarczych dokonanych przed połączeniem, zawarte w wartościach podlegających łączeniu aktywów i pasywów.

9.3. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia

Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne, w ramach którego strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów netto tego ustalenia.

Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia ujmowane są metodą praw własności po pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Zastosowanie metody praw własności polega na początkowym ujęciu inwestycji w wysokości cena nabycia powiększonej o koszty transakcyjne. Udział Grupy w zysku lub stracie jednostek wycenianych metodą praw własności (ustalony z uwzględnieniem wpływu wycen do wartości godziwej z dnia nabycia inwestycji) od dnia nabycia, ujmuje się w zysku lub stracie Grupy, zaś jej udział w pozostałych całkowitych dochodach tej jednostki od dnia nabycia – ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach Grupy. Niezrealizowane zyski i straty z tytułu transakcji pomiędzy inwestorem a wspólnym przedsięwzięciem są eliminowane w kwocie odpowiadającej udziałowi inwestora w tych zyskach/stratach.

9.4. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na moment początkowego ujęcia na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy:

- pozycje pieniężne są przeliczane przy zastosowaniu kursu zamknięcia (za kurs zamknięcia przyjmuje się kurs średni ustalony dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień),
- pozycje niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia pierwotnej transakcji (kurs banku z którego korzysta jednostka), oraz
- pozycje niepieniężne wyceniane w wartości godziwej w walucie obcej przelicza się przy zastosowaniu kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Różnice kursowe powstałe na pozycjach niepieniężnych, takich jak instrumenty kapitałowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, ujmuje się jako element zmian wartości godziwej.

Aktywa i zobowiązania jednostek zagranicznych objętych konsolidacją pełną są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień kończący okres sprawozdawczy, a ich sprawozdania z zysków lub strat są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres sprawozdawczy. Różnice kursowe powstałe w wyniku takiego przeliczenia są ujmowane bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, zakumulowane odroczone różnice kursowe ujęte w innych całkowitych dochodach, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu		
Waluta	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
EURO	4,4240	4,2615

Średnie ważne kursy wymiany za poszczególne lata obrotowe kształtowały się następująco:

Kurs średni w okresie		
Waluta	1 stycznia - 31 grudnia 2016	1 stycznia - 31 grudnia 2015
EURO	4,3757	4,1848

9.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według wartości netto, tzn. wartości początkowej (lub po koszcie zakładanym dla rzeczowych aktywów trwałych używanych przed dniem przejścia na MSSF UE) pomniejszonej o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa rzeczowych aktywów trwałych obejmuje ich cenę zakupu powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. W skład kosztu wchodzi również przewidywany koszt demontażu rzeczowych aktywów trwałych, usunięcia i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsca, w którym dany składnik aktywów się znajduje, których obowiązek poniesienia powstaje w chwili instalacji składnika aktywów lub jego używania dla celów innych niż produkcja zapasów. Kapitalizowanie kosztów nabycia bądź wytworzenia kończy się w momencie dostosowania składnika aktywów do miejsca i warunków potrzebnych do rozpoczęcia jego funkcjonowania.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Na dzień nabycia składnika rzeczowych aktywów trwałych są identyfikowane i wyodrębniane wszystkie istotne elementy wchodzące w skład danego składnika aktywów, mające różny okres ekonomicznej użyteczności (komponenty). Komponentem składników rzeczowych aktywów trwałych są również koszty remontów kapitalnych, przeglądów okresowych, jeśli ich wartość jest istotna, oraz koszty wymiany głównych części składowych.

Podstawę naliczania odpisów amortyzacyjnych stanowi cena nabycia/koszt wytworzenia rzeczowego aktywa trwałego pomniejszona o jego wartość rezydualną. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych następuje na podstawie planu amortyzacji określającego przewidywany okres użytkowania rzeczowego aktywa trwałego. Zastosowana metoda amortyzacji odzwierciedla tryb konsumowania przez jednostkę gospodarczą korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych:

• Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej, w tym:	5 - 100 lat
- Budynki	10 - 100 lat
- Lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	5 - 50 lat
• Maszyny i urządzenia techniczne	3 - 50 lat
• Środki transportu	3 - 14 lat
• Urządzenia biurowe, w tym:	1 - 15 lat
- Sprzęt komputerowy	1 - 5 lat
- Pozostałe	1 - 15 lat
• Inne rzeczowe aktywa trwałe	2 - 15 lat

Metoda amortyzacji, stawka amortyzacyjna oraz wartość rezydualna rzeczowych aktywów trwałych podlegają weryfikacji co najmniej na koniec każdego roku finansowego. Wszelkie zmiany wynikające z przeprowadzonej weryfikacji ujmują się jako zmianę szacunków, a ewentualna korekta odpisów amortyzacyjnych dokonywana jest prospektywnie.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danej pozycji) są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

9.6. Aktywa niematerialne

Do aktywów niematerialnych Grupa zalicza możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, w tym prawa wieczystego użytkowania gruntów nabyte za gotówkę lub w ramach połączeń jednostek gospodarczych (prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane nieodpłatnie traktowane są jako leasing operacyjny i ewidencjonowane pozabilansowo).

Aktywa niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Nakłady poniesione na aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Aktywa niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane metodą liniową przez okres ich ekonomicznej użyteczności oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następującym po miesiącu, w którym składnik jest dostępny do użytkowania. Okres i metoda amortyzacji aktywów niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Zmiany w oczekiwany okresie użytkowania lub oczekiwany sposób konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia aktywów niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością księgową danego składnika aktywów i są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat w momencie ich usunięcia.

9.7. Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki gospodarczej jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej nadwyżkę ceny zapłaconej za akcje lub udziały przejmowanej jednostki, powiększonej o wartość udziałów niekontrolujących, nad wartością godziwą netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy nie podlega amortyzacji. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków (lub zespołów ośrodków) wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość księgową, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

9.8. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne („CGU”), do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość księgowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Przy szacowaniu wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia Grupa uwzględnia zdolność uczestnika rynku do osiągnięcia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego sprzedaż innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość księgową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości księgowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Kapitalizację kosztów finansowania rozpoczyna się, gdy podjęte zostały działania niezbędne do przygotowania składnika aktywów do użytkowania, na dany składnik aktywów ponoszone są nakłady i ponoszone są koszty finansowania zewnętrznego. W sytuacji, gdy inwestycja w składnik aktywów zostaje na dłuższy czas przerwana, następuje zawieszenie kapitalizacji kosztów finansowania zewnętrznego. Kapitalizacja zostaje zatrzymana, gdy zasadniczo wszystkie działania niezbędne do przystosowania składnika aktywów do użytkowania są zakończone.

Kapitalizowaniu podlegają bieżące koszty kredytów i pożyczek celowych pomniejszone o przychody z tymczasowego lokowania nadwyżek środków oraz odpowiednia część kosztów bieżących pożyczek i kredytów ogólnych, w sytuacji gdy wydatki na rzeczowe aktywa trwałe przekraczają wartość kredytów i pożyczek celowych. Koszty finansowania ogólnego kapitalizowane są w wysokości iloczynu stopy kapitalizacji i nadwyżki wydatków na rzeczowe aktywa trwałe nad wartością finansowania celowego. Stopa kapitalizacji ustalana jest jako średnia ważona kosztów finansowania zewnętrznego dotyczących pożyczek i kredytów stanowiących zobowiązania Grupy innych niż kredyty i pożyczki celowe. Kwota skapitalizowanych w okresie kosztów finansowania zewnętrznego nie przekracza kwoty kosztów finansowania zewnętrznego poniesionych w okresie.

9.10. Zapasy

Do zapasów zalicza się aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej,
- będące w trakcie produkcji w celu sprzedaży, lub
- mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług,
- a także świadectwa pochodzenia energii oraz prawa do emisji CO₂.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania wartości netto. Stosowane do wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy ceny nabycia nie mogą być wyższe od wartości netto tych składników możliwej do uzyskania. Przez wartość netto możliwą do uzyskania rozumie się różnicę między szacowaną ceną sprzedaży stosowaną w toku zwykłej działalności gospodarczej, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wartości rozchodu materiałów jednakowych albo uznanych za jednakowe, ze względu na podobieństwo ich rodzaju i przeznaczenia Grupa wycenia w następujący sposób:

- węgiel oraz prawa do emisji CO₂ – według metody FIFO,
- materiały nabyte pod zlecenia – według metody szczegółowej identyfikacji ceny,
- pozostałe zapasy – według metody średniej ważonej.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Świadectwa pochodzenia

Świadectwa pochodzenia energii, wytworzonej w Grupie w okresie obrachunkowym, na moment początkowego ujęcia wycenia się według wartości godziwej z dnia rozpoznania tego aktywa, tj. wytworzenia energii ze źródeł odnawialnych lub w kogeneracji i ujmuje w przychodach ze sprzedaży. Przez wartość godziwą rozumie się średnioważoną cenę świadectw pochodzenia z danego miesiąca ustaloną na podstawie notowań na Towarowej Giełdzie Energii.

Zakupione świadectwa pochodzenia wycenia się w cenie nabycia.

Prawa do emisji CO₂

Nabyte prawa do emisji CO₂ wycenia się w cenie nabycia. Prawa do emisji CO₂ otrzymane nieodpłatnie wycenia się w wartości zerowej i ewidencjonuje pozabilansowo.

9.11. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują:

- środki pieniężne w kasie i na bieżących rachunkach bankowych,
- inne środki pieniężne, w tym lokaty bankowe o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i innych aktywów pieniężnych, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących.

Lokaty bankowe o pierwotnym okresie zapadalności przekraczającym trzy miesiące Grupa prezentuje jako lokaty i depozyty.

Środki pieniężne wycenia się w wartości nominalnej. Inne aktywa pieniężne wycenia się zgodnie z zasadami stosowanymi do instrumentów finansowych.

9.12. Pozostałe aktywa

Grupa ujmuje w pozostałych aktywach niefinansowych rozliczenia międzyokresowe, należności z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych (za wyjątkiem rozliczeń z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, które są prezentowane w oddzielnej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej), nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami ZFŚS oraz zaliczki przekazane z tytułu przyszłych zakupów rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych oraz zapasów, a także aktywa biologiczne. Zaliczki są prezentowane zgodnie z charakterem aktywów, do jakich się odnoszą – odpowiednio jako aktywa trwałe lub obrotowe. Jako aktywa niepieniężne zaliczki nie podlegają dyskontowaniu.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do jednostek korzyści ekonomicznych.

Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów mogą następować stosownie do upływu czasu lub wielkości świadczeń. Czas i sposób rozliczenia uzasadniony jest charakterem rozliczanych kosztów z zachowaniem zasady ostrożności.

Grupa na koniec okresu sprawozdawczego dokonuje weryfikacji czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów w celu sprawdzenia, czy stopień pewności co do osiągnięcia korzyści ekonomicznych przez jednostkę po upływie bieżącego okresu obrotowego jest wystarczający, aby można było daną pozycję wykazać jako składnik aktywów.

9.13. Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia Grupa klasyfikuje jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość księgową zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowego zbycia w swoim obecnym stanie (zgodnie z ogólnie przyjętymi warunkami handlowymi). Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do sprzedaży zakłada zamiar dokonania transakcji zbycia w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Jeżeli Grupa ma zamiar dokonać zbycia, które prowadziłyby do utraty kontroli nad jednostką zależną, wszystkie aktywa i zobowiązania tej jednostki zależnej są klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży jeżeli wszystkie wyżej wymienione kryteria są spełnione oraz niezależnie od tego czy Grupa zachowa udziały niedające kontroli po tej transakcji zbycia.

Aktywa trwałe i grupy do zbycia zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości księgowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

9.14. Kapitał własny

Kapitał własny wykazywany jest według wartości nominalnej z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu jednostki dominującej.

Kapitał podstawowy w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wykazuje się w wysokości określonej w statucie jednostki dominującej.

Zyski zatrzymane obejmują wynik netto roku bieżącego, niepodzielone wyniki z lat ubiegłych, kapitały rezerwowe i zapasowe jednostek zależnych powstałe po dacie nabycia kontroli, korekty związane z przejściem na MSSF oraz korekty związane ze zmianą w udziale w spółkach zależnych po objęciu kontroli przez jednostkę dominującą.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

9.15. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników

Zgodnie z regulacjami obowiązującymi w poszczególnych spółkach pracownicy Grupy uprawnieni są do otrzymywania określonych świadczeń po okresie zatrudnienia oraz innych długoterminowych świadczeń pracowniczych - nagród jubileuszowych.

Grupa tworzy rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Wartość bieżąca tych zobowiązań na koniec każdego okresu sprawozdawczego jest obliczana przez aktuarium, przy zastosowaniu metody prognozowanych świadczeń jednostkowych. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i dotyczą okresu do dnia kończącego okres sprawozdawczy. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Rezerwy na świadczenia emerytalne oraz inne programy określonych świadczeń po okresie zatrudnienia

Grupa tworzy rezerwy na następujące świadczenia po okresie zatrudnienia:

- odprawy emerytalno-rentowe wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę/rentę,
- ekwiwalent pieniężny wynikający z taryfy pracowniczej dla pracowników przemysłu energetycznego,
- świadczenia z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych.

Tworzone rezerwy ujmowane są w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne lub koszty finansowe – odwijanie dyskonta), za wyjątkiem zysków i strat aktuarialnych. Zyski i straty z obliczeń aktuarialnych są rozpoznawane w całości w innym całkowitym dochodzie.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Pracownicy spółek Grupy mają prawo do nagród jubileuszowych, wypłacanych po przepracowaniu określonej liczby lat.

Rezerwy tworzone na nagrody jubileuszowe ujmowane są w całości w sprawozdaniu z zysków lub strat (odpowiednio koszty operacyjne oraz koszty finansowe – odwijanie dyskonta).

Rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia

W poprzednich okresach sprawozdawczych w spółkach Grupy uruchamiane były programy dobrowolnych odejść pracowników („PDO”) oraz zasady indywidualnych odejść („ZIO”). Jako rezerwy na restrukturyzację zatrudnienia Grupa ujmuje przede wszystkim rezerwy na świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie PDO oraz pozostałych działań z zakresu restrukturyzacji zatrudnienia, w oparciu o przewidywaną liczbę pracowników, którzy zakończą pracę w spółkach Grupy oraz oszacowanej wartości odprawy lub odszkodowania. Rezerwy tworzone są w momencie podania do wiadomości zainteresowanych stron głównych elementów planu restrukturyzacji.

9.16. Pozostałe rezerwy

Grupa tworzy rezerwy wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Utworzone rezerwy zalicza się odpowiednio do kosztów operacyjnych, pozostałych kosztów operacyjnych, kosztów finansowych, zależnie od okoliczności, z którymi się wiążą.

Jeżeli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny, kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które jak się oczekuje będą niezbędne do wypełnienia tego obowiązku. Stopę dyskontową ustala się przed opodatkowaniem, czyli odzwierciedla ona bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań. Stopy dyskontowej nie obciąża ryzyko, o które skorygowano szacunki przyszłych przepływów pieniężnych. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych

Rezerwę na rekultywację terenu oraz przyszłe koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych tworzy się w przypadkach, w których z przepisów prawa wynika obowiązek ich demontażu i usunięcia po zakończeniu użytkowania i przywrócenia do stanu pierwotnego miejsc, w których się znajdowały. Wzrost rezerwy związany z upływem czasu (odwijanie dyskonta) odnoszony jest w koszty finansowe. Zmiana stanu rezerwy wynikająca ze zmiany stopy dyskonta lub szacowanego kosztu rekultywacji/likwidacji koryguje wartość rzeczowych aktywów trwałych, których rezerwa dotyczy.

Rezerwa na zobowiązania z tytułu emisji gazów

Rezerwę na zobowiązania z tytułu emisji gazów tworzy się systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego na bazie wielkości rzeczywistej emisji CO₂, z uwzględnieniem darmowych uprawnień do emisji CO₂, wg następujących zasad i kolejności:

- w części pokrytej przyznanymi nieodpłatnymi uprawnieniami (proporcjonalnie do łącznej ilości nieodpłatnych uprawnień przyznaných dla danego roku) - w wartości zerowej,
- w części pokrytej uprawnieniami zakupionymi – w cenie nabycia,
- w części niepokrytej posiadanymi lub należnymi uprawnieniami – na podstawie zakontraktowanych cen zakupu uprawnień, a następnie na podstawie cen rynkowych uprawnień na dzień kończący okres sprawozdawczy.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Rezerwa z tytułu obowiązku umorzenia świadectw

Rezerwę z tytułu obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych, świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w kogeneracji, a także świadectw efektywności energetycznej tworzy się:

- w części pokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości posiadanych świadectw,
- w części niepokrytej posiadanymi na dzień kończący okres sprawozdawczy świadectwami pochodzenia – w wartości wynikającej z zakontraktowanych praw majątkowych, a następnie wartości rynkowej świadectw niezbędnych do spełnienia obowiązku na dzień kończący okres sprawozdawczy lub w wysokości opłaty zastępczej.

9.17. Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania z tytułu rozliczeń publiczno-prawnych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub rzeczowych aktywów trwałych.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

9.18. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom. Mimo, iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty rozliczeń międzyokresowych biernych, stopień niepewności jest na ogół znacznie mniejszy niż w przypadku rezerw.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów w wysokości wiarygodnie oszacowanych, prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy wynikających ze świadczeń wykonanych na rzecz Grupy przez kontrahentów zewnętrznych prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług.

Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Rozliczenia międzyokresowe przychodów dokonywane są z zachowaniem zasady ostrożności oraz współmierności przychodów i kosztów. Do rozliczeń międzyokresowych przychodów zalicza się:

- równowartość otrzymanych lub należnych od kontrahentów środków z tytułu świadczeń, których wykonanie nastąpi w następnych okresach sprawozdawczych,
- otrzymane w formie dotacji środki pieniężne na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych. Rozliczenie następuje poprzez stopniowe zwiększanie pozostałych przychodów operacyjnych o kwotę odpowiadającą odpisom amortyzacyjnym od tych składników majątkowych w części sfinansowanej przez wspomniane środki pieniężne,
- przyjęte nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa niematerialne. Odpisy tych przychodów dokonywane są w pozostałe przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych od otrzymanych aktywów trwałych.

Jako rozliczenia międzyokresowe przychodów Grupa wykazuje również przychody z tytułu przyłączenia klientów do sieci, tzw. opłaty przyłączeniowe, które zostały otrzymane przed 1 lipca 2009 roku. Opłaty przyłączeniowe otrzymywane po tej dacie rozpoznawane są jednorazowo w przychodach okresu.

9.19. Dotacje

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane.

Dotacje do aktywów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie odpisywane systematycznie w przychody okresu przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów.

W przypadku, gdy Grupa otrzymuje kredyt lub pożyczkę na zasadach preferencyjnych, na dzień początkowego ujęcia, dokonuje się wyceny takiego instrumentu finansowego w wartości godziwej, odpowiadającej wartości zdyskontowanych przepływów, z użyciem rynkowych stóp procentowych dla podobnych instrumentów. Różnicę między wyliczoną w ten sposób kwotą wyceny a wyceną według zamortyzowanego kosztu ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako dotację i rozlicza liniowo przez okres spłaty zobowiązania w ciężar pozostałych przychodów operacyjnych w sprawozdaniu z zysków lub strat.

9.20. Leasing

Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania aktywa lub okres leasingu, jeśli nie ma wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujemowane są jako koszty w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Grupa jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi Grupa zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego (patrz nota 33.2). Płatności leasingowe ujemowane są jako przychody w sprawozdaniu z zysków lub strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

9.21. Instrumenty finansowe

9.21.1. Aktywa finansowe

Grupa identyfikuje następujące kategorie aktywów finansowych:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z warunków:

- a) jest kwalifikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, lub
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń.
- b) został zakwalifikowany do tej kategorii w momencie nabycia. Składnik aktywów finansowych może zostać w momencie nabycia zaklasyfikowany do portfela wycenianego według wartości godziwej ze zmianami odnoszonymi do sprawozdania z zysków lub strat (za wyjątkiem instrumentów kapitałowych, które nie mają cen kwotowanych na aktywnym rynku, a ich wartość godziwa nie może być wiarygodnie wyznaczona), jeśli spełnione zostały następujące kryteria:
 - taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom, lub
 - aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, lub
 - aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujemowane.

Do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa w szczególności zalicza jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym ENERGA Trading SFIO („Fundusz”). Na koniec okresu sprawozdawczego (miesiąc)

Grupa wycenia wartość jednostek uczestnictwa w Funduszu jako iloczyn ilości posiadanych jednostek i wartości z wyceny pojedynczej jednostki uczestnictwa. Wycena dokonywana jest przez firmę zarządzającą funduszem.

Aktywa finansowe w tej kategorii wyceniane są początkowo w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu zyski/straty z wyceny do wartości godziwej ujemowane są w wyniku finansowym.

Pożyczki i należności

Pożyczki udzielone i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności wyceniane są początkowo w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne i ujemowane po początkowym ujęciu według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami dostępnymi do sprzedaży. Aktywa dostępne do sprzedaży są ujemowane według wartości godziwej na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, zyski i straty z wyceny do wartości godziwej (nie stanowiące utraty wartości) ujemowane są w pozostałych całkowitych dochodach. Wartość godziwa inwestycji, dla których nie ma notowanej ceny rynkowej, jest ustalana w odniesieniu do aktualnej wartości rynkowej innego instrumentu posiadającego zasadniczo takie same cechy lub w oparciu o przewidywane przepływy pieniężne z tytułu składnika aktywów stanowiącego przedmiot inwestycji (wycena metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych).

9.21.2. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Do istotnych obiektywnych przesłanek Grupa zalicza przede wszystkim poważne problemy finansowe dłużnika, wystąpienie na drogę sądową przeciwko dłużnikowi, znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej poniżej ceny nabycia, wystąpienie istotnej niekorzystnej zmiany w środowisku ekonomicznym, prawnym lub rynkowym wystawcy instrumentu finansowego.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

W przypadku, gdy występują obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, Grupa dokonuje odpisu aktualizującego w kwocie odpowiadającej różnicy pomiędzy wartością księgową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Kwotę straty ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość księgową składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i – w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej – amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do sprawozdania z zysków lub strat. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w sprawozdaniu z zysków lub strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Odwróceniu w sprawozdaniu z zysków lub strat nie podlegają odpisy z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży.

9.21.3. Zobowiązania finansowe

Grupa identyfikuje zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Do zobowiązań wycenianych według zamortyzowanego kosztu zalicza się przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług, kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne. W momencie początkowego ujęcia są one ujmowane według wartości godziwej pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki. Po początkowym ujęciu są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w sprawozdaniu z zysków lub strat z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł.

9.21.4. Rachunkowość zabezpieczeń

Pochodne instrumenty zabezpieczające i rachunkowość zabezpieczeń

Grupa może podjąć decyzję o desygnowaniu wybranych instrumentów pochodnych do rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jako instrumentów zabezpieczających w ramach identyfikowanego powiązania zabezpieczającego. Grupa dopuszcza stosowanie rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych tylko w przypadku, gdy spełnione są określone kryteria, tzn.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia Grupa formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia. Sporządzana dokumentacja zawiera identyfikację instrumentu zabezpieczającego, pozycji zabezpieczanej, charakter zabezpieczanego ryzyka oraz sposób bieżącej oceny efektywności instrumentu zabezpieczającego w kompensowaniu zagrożenia zmianami przepływów pieniężnych związanych z zabezpieczanym ryzykiem,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia, musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na sprawozdanie z zysków lub strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, tj. przepływy pieniężne związane z pozycją zabezpieczaną wynikające z zabezpieczanego ryzyka oraz wartość godziwa instrumentu zabezpieczającego, mogą być wiarygodnie wycenione,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Stosowane zasady rachunkowości dla instrumentów pochodnych desygnowanych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych

Zmiany w wycenie do wartości godziwej pochodnych instrumentów finansowych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie ujmuje się w innych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywna część zabezpieczenia odnoszona jest do sprawozdania z zysków lub strat.

Kwoty skumulowanej zmiany wyceny do wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, ujęte uprzednio w kapitale z aktualizacji wyceny, przenoszone są do sprawozdania z zysków lub strat w okresie lub okresach, w którym pozycja zabezpieczana wywiera wpływ na sprawozdanie z zysków lub strat.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, gdy wystąpi jedno z poniższych zdarzeń:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany (zastąpienia jednego instrumentu zabezpieczającego drugim lub przedłużenia terminu ważności danego instrumentu zabezpieczającego nie uważa się za wygaśnięcie lub rozwiązanie, jeśli takie zastąpienie lub przedłużenie terminu stanowi część udokumentowanej strategii zabezpieczania przyjętej przez jednostkę). W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmują się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmują się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji,
- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji, wobec tego wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmują się w sprawozdaniu z zysków lub strat. Realizacja planowanej transakcji, która przestaje być wysoce prawdopodobna, może być ciągle oczekiwana,
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające. W przypadku zabezpieczenia planowanych transakcji, skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym odnoszone w inne całkowite dochody przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne, ujmują się dalej w odrębnej pozycji w kapitale własnym, aż do momentu zajścia planowanej transakcji lub do momentu, kiedy zaprzestanie się oczekiwać jej realizacji. Jeśli zaprzestaje się oczekiwać realizacji transakcji, skumulowane zyski lub straty odniesione bezpośrednio na kapitał własny ujmują się w sprawozdaniu z zysków lub strat.

Prezentacja

W związku z zastosowaniem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, Grupa stosuje następującą prezentację:

- efektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest księgowana w pozostałych całkowitych dochodach i kumulowana w kapitale z aktualizacji wyceny,
- odsetki z tytułu instrumentów zabezpieczających są prezentowane w tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowany jest wynik odsetkowy na pozycji zabezpieczanej,
- rewaluacja instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do tej samej linii sprawozdania z zysków lub strat, w której prezentowana jest rewaluacja walutowa pozycji zabezpieczanej,
- nieefektywna część zmiany wyceny instrumentów zabezpieczających jest odnoszona do wyniku z instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

9.22. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z zysków lub strat obejmuje rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy oraz zmianę stanu aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerwy na podatek odroczonego nie rozliczanej z kapitałem własnym ani innymi całkowitymi dochodami.

Podatek bieżący

Rzeczywiste obciążenie podatkowe za dany okres sprawozdawczy, ustalane jest przez jednostki Grupy zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

W przypadku jednostek wchodzących w skład podatkowej grupy kapitałowej (patrz nota 12.4) przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

Podatek odroczonego

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, jednostka tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, z wyjątkiem przypadków, gdy rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z:

- początkowego ujęcia wartości firmy albo składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których możliwe jest kontrolowanie terminu odwracania się różnic przejściowych i prawdopodobne jest, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmują się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych, za wyjątkiem:

- przypadków, gdy składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynika z początkowego ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań w ramach transakcji nie będącej połączeniem jednostek gospodarczych, zaś w momencie transakcji nie ma ona wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania (stratę podatkową), oraz
- ujemnych różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostkach zależnych, jednostkach stowarzyszonych i udziałami we wspólnych przedsięwzięciach, w przypadku których aktywa z tytułu odroczonego podatku ujmują się tylko w takim zakresie, w jakim prawdopodobne jest, że różnice przejściowe ulegną odwróceniu w możliwej do przewidzenia przyszłości oraz dostępny będzie dochód do opodatkowania, który pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy.

9.23. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT), podatek akcyzowy oraz inne podatki od sprzedaży lub opłaty oraz rabaty i upusty.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy, prawdopodobne jest ściągnięcie kwoty należności oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób, a koszty poniesione można wiarygodnie oszacować.

Przychody ze sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej oraz ze sprzedaży energii elektrycznej do odbiorcy końcowego

Za moment sprzedaży usługi dystrybucji energii elektrycznej oraz sprzedaży energii do odbiorcy końcowego przyjmuje się moment dostarczenia tych produktów do odbiorcy, co jest rejestrowane przez licznik energii elektrycznej. W praktyce momentem sprzedaży jest data odczytu układu pomiarowo-rozliczeniowy.

W przypadku, gdy w okresie rozliczeniowym nie dokonano odczytu rzeczywistego z licznika, podstawą do ustalenia przychodu jest szacunek, ustalany na podstawie średniodobowego zużycia energii elektrycznej w poprzednich okresach rozliczeniowych. Do wyliczenia przychodu wykorzystywane są cenniki obowiązujące w danym okresie.

Przychody ze sprzedaży energii na rynku hurtowym

Hurtowa sprzedaż energii elektrycznej odbywa się poprzez zgłoszenie przez odbiorcę i dostawcę do Operatora Systemu Przesyłowego (OSP) ilości deklarowanej w każdej godzinie ilości energii elektrycznej, którą Grupa zobowiązana jest zgodnie z poszczególnymi umowami dostarczyć lub spowodować jej dostarczenie (poprzez zakup energii elektrycznej na Rynku Bilansującym), a odbiorca odebrać. W przypadku wytwarzania przez jednostkę wytwórczą energii elektrycznej bez zawartej transakcji bilateralnej (z odbiorcą) następuje sprzedaż energii na Rynek Bilansujący (do OSP). OSP jako swego rodzaju gwarant rozliczeń ilościowych zabezpiecza wiarygodność danych w zakresie dostarczanych ilości energii.

9.24. Koszty działalności operacyjnej

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia produktów i świadczenia usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- wartość sprzedanej energii elektrycznej i materiałów wg cen nabycia,
- utworzenie/rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych, należności oraz zapasów,

Koszty sprzedaży obejmują koszty związane z obsługą i pozyskaniem klientów oraz koszty marketingu i reklamy.

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty związane z zarządzaniem i administrowaniem Grupą jako całością oraz spółkami wchodzącymi w skład Grupy.

9.25. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są w szczególności pozycje związane:

- ze zbyciem rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych,
- z utworzeniem i rozwiązaniem rezerw, z wyjątkiem rezerw związanych z operacjami finansowymi lub odnoszonymi w koszty operacyjne,
- z przekazaniem lub otrzymaniem nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywów, w tym także środków pieniężnych,
- z odszkodowaniami, karami i grzywnami oraz innymi kosztami nie związanymi ze zwykłą działalnością.

9.26. Przychody i koszty finansowe

Przychody i koszty finansowe obejmują w szczególności przychody i koszty dotyczące:

- zbycia aktywów finansowych,
- aktualizacji wartości instrumentów finansowych, z wyłączeniem aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki przeszacowania odnoszone są na inne całkowite dochody,
- przychodów z tytułu udziału w zyskach innych jednostek,
- odsetek,
- zmian w wysokości rezerwy wynikających z faktu przybliżania się terminu poniesienia kosztu (efekt odwracania dyskonta),
- różnic kursowych będących wynikiem operacji wykonywanych w ciągu okresu sprawozdawczego oraz wycen księgowych aktywów i zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego, za wyjątkiem różnic kursowych ujętych w wartości początkowej rzeczowego aktywa trwałego, w stopniu w jakim są uznawane za korektę kosztów odsetek oraz różnic kursowych z tytułu wyceny instrumentów kapitałowych w walucie obcej zakwalifikowanych do portfela dostępnych do sprzedaży,
- pozostałych pozycji związanych z działalnością finansową.

Przychody i koszty z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej w stosunku do wartości księgowej netto danego instrumentu finansowego przy uwzględnieniu zasady istotności.

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

9. Istotne zasady rachunkowości (kontynuacja)

9.27. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego dla akcjonariuszy jednostki dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym. W przypadku scalenia lub podziału akcji, do kalkulacji stosuje się retrospektywnie liczbę akcji po ich scaleniu lub podziale.

9.28. Rachunek przepływów pieniężnych

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzany jest metodą pośrednią.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SEGMENTÓW OPERACYJNYCH

10. Segmenty działalności

Grupa prezentuje informacje dotyczące segmentów działalności zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne za bieżący oraz porównywalne okresy sprawozdawcze. Organizacja i zarządzanie Grupą odbywają się w podziale na segmenty wydzielone ze względu na rodzaj oferowanych produktów. Podział sprawozdawczości Grupy opiera się na następujących segmentach operacyjnych:

- Dystrybucja - dystrybucja energii elektrycznej przez ENERGA-OPERATOR SA (Operatora Systemu Dystrybucyjnego), a także działalność bezpośrednio związana z dystrybucją prowadzona przez inne spółki Grupy,
- Wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i odnawialnych, wytwarzanie oraz dystrybucja energii ciepłej, a także działalność serwisowo - remontowa bezpośrednio związana z wytwarzaniem energii,
- Sprzedaż – handel energią elektryczną (obróć hurtowy i sprzedaż detaliczna) oraz usługi oświetlenia,
- Pozostałe – centra usług wspólnych w obszarach księgowym, kadrowo-płacowym, administracyjnym oraz teleinformatycznym, a także działalność finansowa i zarządzanie nieruchomościami. Do segmentu pozostałe zakwalifikowano również jednostkę dominującą.

Podstawowymi miernikami, na bazie których Zarząd ENERGA SA dokonuje oceny wyników działalności segmentów jest wynik netto oraz EBITDA, tj. zysk/(strata) z działalności operacyjnej (obliczony jako zysk/strata brutto skorygowany o udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności, przychody finansowe oraz koszty finansowe) powiększony o amortyzację i odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe. Sposób kalkulacji EBITDA uległ zmianie w bieżącym okresie sprawozdawczym. W poprzednich okresach EBITDA nie była korygowana o odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe. Zmiana ta ma na celu przede wszystkim zwiększenie przejrzystości i uproszczenie analiz przez zapewnienie porównywalności kluczowego parametru dla branży, w której funkcjonuje Grupa Kapitałowa. Dane porównywalne zostały odpowiednio przekształcone.

Zasady stosowane do ustalenia wyników segmentów oraz pomiaru aktywów i zobowiązań segmentu są zgodne z zasadami stosowanymi dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Udział w wyniku jednostek wycenianych metodą praw własności jest przypisywany do wyłączeń i korekt konsolidacyjnych.

Transakcje pomiędzy segmentami rozliczane są na warunkach rynkowych.

Grupa nie prezentuje informacji w podziale na segmenty geograficzne, gdyż jej działalność prowadzona na rzecz klientów zagranicznych oraz aktywa zagraniczne nie mają znaczącego wpływu na działalność Grupy.

W poniższych tabelach przedstawione zostało przyporządkowanie do poszczególnych segmentów sprawozdawczych przychodów i kosztów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku oraz aktywów i zobowiązań wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku wraz z odpowiednimi danymi porównywalnymi.

10. Segmenty działalności (kontynuacja)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku lub na dzień 31 grudnia 2016 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4 096	5 267	812	6	10 181	-	10 181
Sprzedaż między segmentami	47	359	328	145	879	(879)	-
Przychody segmentu ogółem	4 143	5 626	1 140	151	11 060	(879)	10 181
EBITDA							
Amortyzacja	736	39	183	18	976	(19)	957
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	4	573	6	583	-	583
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	984	(3)	(441)	(71)	469	18	487
Przychody/koszty finansowe netto	(114)	4	41	842	773	(1 003)	(230)
Udział w zysku/(stracie) jednostek wykazywanych metodą praw własności	-	-	-	-	-	(52)	(52)
Zysk lub strata brutto	870	1	(400)	771	1 242	(1 037)	205
Podatek dochodowy	(167)	(3)	97	15	(58)	-	(58)
Zysk lub strata netto	703	(2)	(303)	786	1 184	(1 037)	147
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4	42	2	1 423	1 471	-	1 471
Aktywa ogółem	13 393	2 803	4 163	14 639	34 998	(16 267)	18 731
Zobowiązania finansowe	4 825	5	1 057	6 017	11 904	(5 767)	6 137
Zobowiązania ogółem	7 072	2 069	1 590	7 280	18 011	(8 097)	9 914
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	1 263	92	248	77	1 680	(113)	1 567

10. Segmenty działalności (kontynuacja)

Rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku lub na dzień 31 grudnia 2015 roku	Dystrybucja	Sprzedaż	Wytwarzanie	Pozostałe	Razem	Wyłączenia i korekty konsolidacyjne	Działalność ogółem
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	4 199	5 570	1 031	4	10 804	-	10 804
Sprzedaż między segmentami	56	170	353	170	749	(749)	-
Przychody segmentu ogółem	4 255	5 740	1 384	174	11 553	(749)	10 804
EBITDA							
Amortyzacja	711	34	168	18	931	(15)	916
Odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	1	17	2	20	-	20
Zysk lub strata z działalności operacyjnej	977	138	207	(45)	1 277	3	1 280
Przychody/koszty finansowe netto	(137)	16	(62)	885	702	(930)	(228)
Zysk lub strata brutto	840	154	145	840	1 979	(927)	1 052
Podatek dochodowy	(173)	(35)	(30)	27	(211)	(1)	(212)
Zysk lub strata netto	667	119	115	867	1 768	(928)	840
Aktywa i zobowiązania							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	708	115	227	619	1 669	-	1 669
Aktywa ogółem	12 259	2 461	4 589	12 811	32 120	(13 664)	18 456
Zobowiązania finansowe	3 670	255	1 512	5 835	11 272	(5 402)	5 870
Zobowiązania ogółem	5 994	1 580	2 052	6 076	15 702	(6 060)	9 642
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	1 123	58	392	48	1 621	(38)	1 583

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z ZYSKÓW LUB STRAT

11. Przychody i koszty

11.1. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przychody ze sprzedaży towarów, produktów i materiałów, w tym:	5 892	6 424
Energia elektryczna	5 686	6 112
Świadectwa pochodzenia energii	-	205
Gaz	216	90
Pozostałe towary, produkty i materiały	288	276
Podatek akcyzowy	(298)	(259)
Przychody ze sprzedaży usług, w tym:	4 289	4 380
Usługi dystrybucyjne i tranzytowe	3 904	3 923
Oplaty za przyłączanie odbiorców	62	97
Przychody z najmu	80	85
Pozostałe usługi	243	275
RAZEM	10 181	10 804

11.2. Koszty działalności według rodzaju

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych	957	916
Odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, aktywa niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne (w tym poniesione zaliczki)	466	20
Zużycie materiałów i energii, w tym:	651	832
<i>Zużycie paliw</i>	267	448
Usługi obce, w tym:	1 400	1 434
<i>Oplaty przesyłowe i tranzytowe</i>	950	933
Podatki i opłaty	393	377
Koszty świadczeń pracowniczych	873	913
Odpis aktualizujący zapasy	5	-
Odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	62	40
Pozostałe koszty rodzajowe	72	76
Zmiana stanu produktów	(5)	(5)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki	(90)	(97)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	4 718	4 960
Razem koszty operacyjne	9 502	9 466
w tym:		
Koszt własny sprzedaży	8 846	8 786
Koszty sprzedaży	338	336
Koszty ogólnego zarządu	318	344

11. Przychody i koszty (kontynuacja)

11.3. Koszty amortyzacji i odpisy aktualizujące niefinansowe aktywa trwałe ujęte w sprawozdaniu z zysków lub strat

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Pozycje ujęte w koszcie własnym sprzedaży:	1 390	902
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	848	810
Odpis aktualizujący rzeczowe aktywa trwałe	460	18
Amortyzacja aktywów niematerialnych	75	71
Amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	1	1
Odpis aktualizujący nieruchomości inwestycyjne	6	2
Pozycje ujęte w kosztach sprzedaży:	12	14
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	5	6
Amortyzacja aktywów niematerialnych	7	8
Pozycje ujęte w kosztach ogólnego zarządu:	21	20
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	8	9
Amortyzacja aktywów niematerialnych	13	11

11.4. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Wynagrodzenia	670	635
Koszty ubezpieczeń społecznych	126	123
Świadczenia po okresie zatrudnienia oraz nagrody jubileuszowe	(44)	34
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	121	121
Taryfa energetyczna - koszty bieżące	11	11
ZFŚS - odpisy za bieżący rok obrotowy	30	30
Pracowniczy Program Emerytalny	38	36
Szkolenia pracownicze	10	12
Wydatki związane z BHP	7	7
Pozostałe	25	25
RAZEM	873	913

11.5. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Otrzymane kary, grzywny, odszkodowania	62	35
Dotacje	22	18
Rozwiązanie rezerw (np. sprawy sądowe)	18	17
Przychody dotyczące nielegalnego poboru energii	7	5
Nadwyżka przychodów z tytułu rozwiązania rezerw aktuarialnych nad kosztami restrukturyzacji zatrudnienia	-	6
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura	4	3
Pozostałe	4	7
RAZEM	117	91

11. Przychody i koszty (kontynuacja)

11.6. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Odpis wartości firmy	117	-
Koszty usuwania szkód losowych	29	38
Darowizny	11	3
Odszkodowania	24	14
Strata ze zbycia/ likwidacja rzeczowych aktywów trwałych/ aktywów niematerialnych	27	46
Utworzenie rezerw	88	33
Koszty dotyczące nielegalnego poboru energii	6	7
Koszty postępowania spornego	4	3
Pozostałe	3	5
RAZEM	309	149

11.7. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Przychody z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	53	58
Przychody odsetkowe	53	58
Pozostałe przychody finansowe	1	1
RAZEM	54	59

11.8. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Koszty z tytułu instrumentów finansowych, w tym:	244	264
Koszty odsetkowe	237	261
Różnice kursowe	7	3
Pozostałe koszty finansowe, w tym:	40	23
Odsetki aktuarialne i inne odsetki	21	19
Pozostałe	19	4
RAZEM	284	287

12. Podatek dochodowy**12.1. Obciążenia podatkowe**

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku przedstawiają się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Sprawozdanie z zysków lub strat		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(210)	(181)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	3	(8)
Odroczony podatek dochodowy	149	(23)
Obciążenie podatkowe wykazywane w sprawozdaniu z zysków lub strat	(58)	(212)
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Odroczony podatek dochodowy	(15)	(4)
Obciążenie podatkowe wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	(15)	(4)

W zakresie podatku dochodowego Grupa co do zasady podlegała w roku 2016 przepisom ogólnym. Za wyjątkiem Podatkowej Grupy Kapitałowej ENERGA (patrz opis w nocie 12.4), nie wystąpiły inne przypadki, które różnicowałyby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie.

Termin upływu prawa do rozliczenia straty podatkowej przez spółki Grupy ENERGA przypada najpóźniej na dzień 31 grudnia 2020 roku.

Łączna kwota różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne, w przypadku których nie ujęto zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego, na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 2 444 mln zł.

12.2. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Grupy przedstawia się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	205	1 052
Strata przed opodatkowaniem z działalności zaniechanej oraz ze zbycia aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-
Zysk brutto przed opodatkowaniem	205	1 052
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(39)	(200)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	3	(8)
Podatek od kosztów trwale niestanowiących kosztów uzyskania przychodów	(28)	(16)
Podatek od udziału w stracie jednostek wykazywanych metodą praw własności	(10)	-
Podatek od przychodów trwale niebędących podstawą do opodatkowania	29	2
Straty podatkowe	(4)	11
Różnice przejściowe dla których nie utworzono aktywa na podatek odroczonego	(9)	(1)
Podatek według efektywnej stawki podatkowej w sprawozdaniu z zysków lub strat	(58)	(212)

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. W latach 2016 oraz 2015 obowiązywała stawka 19%. Obecne przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

Rok podatkowy jak i okres, za który sporządzone jest niniejsze sprawozdanie finansowe pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

12. Podatek dochodowy (kontynuacja)**12.3. Odroczonego podatek dochodowy**

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	696	520
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych, aktywów niematerialnych i zapasów	236	149
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	97	51
Nieodpłatnie otrzymana infrastruktura energetyczna i otrzymane opłaty przyłączeniowe	63	65
Od rezerw na świadczenia po okresie zatrudnienia	67	76
Od rezerw na nagrody jubileuszowe	40	50
Od rezerw z tytułu obowiązku umorzenia świadectw	76	47
Od rezerw na rekultywację oraz koszty likwidacji rzeczowych aktywów trwałych	9	7
Od rezerw na zobowiązania z tytułu emisji gazów	8	6
Niewypłacone wynagrodzenia i świadczenia dla pracowników	4	4
Od pozostałych rezerw	46	36
Naliczone koszty	33	15
Straty podatkowe	5	7
Pozostałe	12	7
Kompensata	(300)	(260)
Aktywa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	396	260

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	893	851
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	799	758
naliczone przychody	40	48
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością praw majątkowych pochodzenia energii	4	13
Od różnicy pomiędzy podatkową a księgową wartością aktywów i zobowiązań finansowych	49	28
Pozostałe	1	4
Kompensata	(300)	(260)
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego po uwzględnieniu kompensaty	593	591

Grupa nie ujęła w bilansie składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od wartości nierozliczonych strat podatkowych poniesionych w latach 2011 - 2016 na łączną kwotę 33 mln zł.

12. Podatek dochodowy (kontynuacja)

Zmiany aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego przedstawia poniższa tabela:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Aktywa na odroczonego podatek dochodowy		
Na początek okresu sprawozdawczego	520	513
<i>Zwiększenia</i>	185	82
ujęte w wyniku finansowym	185	72
ujęte w innych całkowitych dochodach	-	7
przywrócenie przeznaczonych do sprzedaży		3
<i>Zmniejszenia</i>	(9)	(75)
ujęte w wyniku finansowym	(2)	(75)
ujęte w innych całkowitych dochodach	(7)	-
Na koniec okresu sprawozdawczego	696	520
Kompensata	(300)	(260)
Aktywa na odroczonego podatek dochodowy na koniec okresu sprawozdawczego	396	260
Rezerwy na odroczonego podatek dochodowy		
Na początek okresu sprawozdawczego	851	820
<i>Zwiększenia</i>	88	79
ujęte w wyniku finansowym	80	68
ujęte w innych całkowitych dochodach	8	11
<i>Zmniejszenia</i>	(46)	(48)
ujęte w wyniku finansowym	(46)	(48)
Na koniec okresu sprawozdawczego	893	851
Kompensata	(300)	(260)
Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy na koniec okresu sprawozdawczego	593	591

12.4. Podatkowa Grupa Kapitałowa ENERGA

W dniu 27 stycznia 2015 roku spółka ENERGA SA wraz z podmiotami powiązаныmi: ENERGA-OPERATOR SA, ENERGA-OBRÓT SA, ENERGA Wytwarzanie SA, ENERGA Informatyka i Technologie Sp. z o.o., ENERGA Centrum Usług Wspólnych Sp. z o.o., RGK Sp. z o.o., ENSA PGK1 Sp. z o.o., ENSA PGK2 Sp. z o.o., ENSA PGK3 Sp. z o.o., ENSA PGK4 Sp. z o.o., ENSA PGK5 Sp. z o.o., ENSA PGK6 Sp. z o.o., ENSA PGK7 Sp. z o.o., ENSA PGK8 Sp. z o.o., EOB PGK1 Sp. z o.o. oraz EOB PGK2 Sp. z o.o. zawarła umowę podatkowej grupy kapitałowej pod nazwą PGK ENERGA. Umowa została zarejestrowana przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w dniu 27 lutego 2015 roku. Spółka ENERGA SA została wyznaczona jako spółka reprezentująca PGK ENERGA w zakresie obowiązków wynikających z ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz przepisów ustawy Ordynacja Podatkowa.

Data rozpoczęcia działalności PGK ENERGA był 1 maja 2015 roku. Umowa została zawarta na okres 3 lat podatkowych, tj. do 31 grudnia 2017 roku. Przedmiotem opodatkowania podatkiem dochodowym jest osiągnięty w roku podatkowym dochód stanowiący nadwyżkę sumy dochodów wszystkich spółek tworzących grupę nad sumą ich strat.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z SYTUACJI FINANSOWEJ

13. Rzeczowe aktywa trwałe

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	153	11 616	5 236	288	767	1 113	19 173
Zakup bezpośredni	4	-	1	4	-	1 471	1 480
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	-	769	673	10	75	(1 527)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(7)	(4)	(5)	(11)	-	(27)
Likwidacja	-	(55)	(50)	(3)	(2)	(1)	(111)
Nieodpłatne otrzymanie	-	5	-	-	-	-	5
Przemieszczenia między grupami	-	(8)	8	-	-	-	-
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	2	2
Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji	-	10	-	-	-	-	10
Pozostałe zmiany wartości	-	(2)	(1)	-	-	5	2
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	157	12 328	5 863	294	829	1 063	20 534
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	(3 839)	(1 704)	(182)	(370)	(166)	(6 261)
Amortyzacja za okres	-	(451)	(297)	(29)	(84)	-	(861)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(172)	(300)	-	(1)	(104)	(577)
Zmniejszenie odpisów aktualizujących	-	5	3	-	-	110	118
Sprzedaż, zbycie	-	3	3	5	10	-	21
Likwidacja	-	31	42	3	2	-	78
Pozostałe zmiany wartości	-	3	(2)	-	-	-	1
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	-	(4 420)	(2 255)	(203)	(443)	(160)	(7 481)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	153	7 777	3 532	106	397	947	12 912
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	157	7 908	3 608	91	386	903	13 053

13. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

	Grunty własne	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Razem
Wartość brutto							
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	141	10 902	4 730	270	645	1 086	17 774
Zakup bezpośredni	-	-	2	1	-	1 473	1 476
Rozliczenie rzeczowych aktywów trwałych w budowie	12	767	514	19	125	(1 437)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(18)	(3)	(6)	(4)	-	(31)
Likwidacja	-	(39)	(20)	-	(3)	(18)	(80)
Nieodpłatne otrzymanie	-	7	1	-	-	-	8
Przeniesienie z aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	1	7	3	4	-	15
Skapitalizowane koszty finansowania	-	-	-	-	-	10	10
Pozostałe zmiany wartości	-	(4)	5	1	-	(1)	1
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	153	11 616	5 236	288	767	1 113	19 173
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące							
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	(3 422)	(1 441)	(154)	(293)	(149)	(5 459)
Amortyzacja za okres	-	(437)	(276)	(32)	(80)	-	(825)
Zwiększenie odpisów aktualizujących	-	(1)	-	-	-	(17)	(18)
Sprzedaż, zbycie	-	4	3	6	4	-	17
Likwidacja	-	16	15	-	3	-	34
Przeniesienie z aktywów zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	(5)	(2)	(4)	-	(11)
Pozostałe zmiany wartości	-	1	-	-	-	-	1
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	(3 839)	(1 704)	(182)	(370)	(166)	(6 261)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	141	7 480	3 289	116	352	937	12 315
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	153	7 777	3 532	106	397	947	12 912

13. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)

W związku z wystąpieniem w 2016 roku zmian w otoczeniu rynkowym i regulacyjnym, takich jak spadek cen świadectw pochodzenia energii, utrzymujące się niskie ceny energii elektrycznej w kontraktach terminowych i SPOT oraz wprowadzenie Ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, jak również wejście w życie nowej Strategii Grupy oraz Wieloletniego Planu Inwestycji Strategicznych, Grupa zidentyfikowała przesłanki, które mogą skutkować spadkiem wartości odzyskiwalnej rzeczowych aktywów trwałych spółek Segmentu Wytwarzanie.

Testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne („CGU”) przeprowadzono wykorzystując metodę dochodową, wyznaczając wartość użytkową w oparciu o zdyskontowaną wartość szacowanych przepływów z działalności operacyjnej z uwzględnieniem m.in. następujących założeń:

- przyjęto prognozy cen energii elektrycznej, węgla kamiennego, uprawnień do emisji CO₂ oraz cen świadectw pochodzenia energii na podstawie raportu przygotowanego dla Grupy w październiku 2016 roku przez niezależną agencję dla rynku polskiego; prognoza została przygotowana w perspektywie do 2035 roku,
- przyjęcie ilości darmowych uprawnień do emisji CO₂ na lata 2015-2021 zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 31 marca 2014 roku (poz. 439) roku oraz 8 kwietnia 2014 roku (poz. 472),
- przyjęcie nakładów na poziomach zapewniających utrzymanie zdolności produkcyjnych istniejących aktywów trwałych w wyniku prowadzenia inwestycji o charakterze odtworzeniowym, w tym nakładów na dostosowanie poziomów emisji przemysłowych do wymogów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 roku, w sprawie emisji przemysłowych,
- utrzymanie wsparcia dla produkcji z istniejących odnawialnych źródeł energii zgodnie z Ustawą z dnia 20 lutego 2015 roku o odnawialnych źródłach energii oraz z Ustawą z dnia 22 czerwca 2016 roku o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw,
- utrzymanie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji w całym okresie prognozy,
- utrzymanie Operacyjnej Rezerwy Mocy w całym okresie prognozy,
- przyjęcie długości prognozy poszczególnych CGU w taki sposób, aby przepływ służący kalkulacji wartości rezydualnej był jak najbardziej zbliżony do spodziewanych przepływów w latach kolejnych.

Farmy wiatrowe („CGU Karcino, CGU Karścino, CGU Bystra, CGU Myślino, CGU Parsówek”)

Testy na utratę wartości farm wiatrowych zostały przeprowadzone na dzień 31 marca 2016 roku oraz 31 maja 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu użyteczności farm, tj. dla okresu 25-letniego. Stopy dyskontowe ustalone w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 6,76% - 7,52% (średnio 6,13% po opodatkowaniu).

W oparciu o wyniki przeprowadzonych testów stwierdzono konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartości farm wiatrowych na kwotę 324 mln zł (głównie na urządzenia techniczne i maszyny). Wartość odzyskiwalna została ustalona na poziomie 521 mln zł. Testy przeprowadzone na grupie CGU (Karcino, Karścino, Bystra) wykazały również konieczność odpisu całej kwoty wartości firmy powstałej w wyniku nabycia portfela farm wiatrowych w 2013 roku, w wysokości 117 mln zł.

Testy przeprowadzono ponownie na dzień 30 listopada 2016 roku. Na ich podstawie nie stwierdzono konieczności utworzenia dodatkowych odpisów aktualizujących.

Projekty wiatrowe

Testy na utratę wartości projektów wiatrowych, zostały przeprowadzone na dzień 31 maja 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone dla projektów wiatrowych, w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu użyteczności projektowanych farm, tj. dla okresu 25-letniego, przy założeniu wejścia w życie systemu aukcyjnego. Standardowy okres 5 lat projekcji został wydłużony do 25 lat, pozwalając na bardziej rzetelną wycenę jednostek, których całkowity okres użytkowania jest określony i przewidywalny. Stopy dyskontowe ustalone w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 7,03%-8,29%. W oparciu o wyniki przeprowadzonych testów stwierdzono konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartości testowanych projektów wiatrowych na kwotę 31 mln zł.

Ponadto, w związku z wejściem w życie Ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych i ustaleniem minimalnej odległości FW od zabudowań mieszkalnych stwierdzono brak możliwości realizacji pozostałych projektów wiatrowych. W związku z powyższym dokonano odpisu aktualizującego wartość tych projektów na kwotę 68 mln zł. Wartość odzyskiwalna została ustalona na poziomie 39 mln zł.

Odpisy pomniejszyły wartość rzeczowych aktywów trwałych w budowie. Po uwzględnieniu odpisów aktualizujących, wartość projektowanych farm wiatrowych wynosi 12 mln zł.

Farmy fotowoltaiczne („CGU PV Delta, PV Czernikowo”)

Testy na utratę wartości farm fotowoltaicznych, zostały przeprowadzone na dzień 31 marca 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla pełnego okresu użyteczności tych farm, tj. dla okresu 25-letniego. Standardowy okres 5 lat projekcji został wydłużony do 25 lat, pozwalając na bardziej rzetelną wycenę jednostek, których całkowity okres użytkowania jest określony i przewidywalny. Stopy dyskontowe ustalone w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęte do kalkulacji zawierały się w przedziale 6,69% - 6,71% (średnio 5,73% po opodatkowaniu).

W oparciu o wyniki przeprowadzonych testów stwierdzono konieczność utworzenia odpisów aktualizujących wartości farm fotowoltaicznych na kwotę 11 mln zł (głównie na urządzenia techniczne i maszyny). Wartość odzyskiwalna została ustalona na poziomie 14 mln zł.

Testy przeprowadzono ponownie na dzień 30 listopada 2016 roku. Na ich podstawie nie stwierdzono konieczności utworzenia dodatkowych odpisów aktualizujących.

13. Rzeczowe aktywa trwałe (kontynuacja)**Elektrownia B w Ostrołęce („CGU Ostrołęka B”)**

Test na trwałą utratę wartości CGU Ostrołęka B przeprowadzono na dzień 30 listopada 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla okresu grudzień 2016 – grudzień 2023 roku oraz wartość rezydualną (okres projekcji wydłużono w celu uwzględnienia negatywnego efektu wygaśnięcia wsparcia w postaci zielonych certyfikatów). Projekcje przygotowano w oparciu o nową Strategię Grupy oraz zaktualizowany Wieloletni Plan Inwestycji Strategicznych, uwzględniając zmiany w modelu biznesowym Elektrowni Ostrołęka B. Do kalkulacji wartości użytkowej CGU Ostrołęka B przyjęto stopę dyskontową ustaloną w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) na poziomie 7,59% (6,93% po opodatkowaniu). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp wzrostu inflacji w Polsce.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu stwierdzono konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość CGU Ostrołęka B na kwotę 132 mln zł (głównie na urządzenia techniczne i maszyny). Wartość odzyskiwalna została ustalona na poziomie 586 mln zł.

Elektrociepłownia Elbląg wraz z instalacją BB20 („CGU EC Elbląg”)

Test na trwałą utratę wartości CGU EC Elbląg (w tym instalacji BB20) przeprowadzono na dzień 30 listopada 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla okresu grudzień 2016 – grudzień 2030 roku oraz wartość rezydualną. Standardowy okres 5 lat projekcji został wydłużony do 2030 roku, ze względu na występowanie w tym okresie zielonych certyfikatów dla jednostki BB20. Rok 2030 jest pierwszym reprezentatywnym okresem, na podstawie którego można kalkulować wartość rezydualną. Stopa dyskontowa została ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęta do kalkulacji wyniosła 7,38% (6,54% po opodatkowaniu). Przy ekstrapolacji prognoz przepływów po roku 2030 zastosowano stopę wzrostu wynoszącą 0%.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU EC Elbląg.

Elektrociepłownia Kalisz („CGU EC Kalisz”)

Test na trwałą utratę wartości CGU EC Kalisz przeprowadzono na dzień 30 listopada 2016 roku. Kalkulacje do ustalenia wartości użytkowej zostały przeprowadzone w oparciu o projekcje finansowe dla okresu grudzień 2016 – grudzień 2020 roku oraz wartość rezydualną. Stopa dyskontowa została ustalona w oparciu o wysokość średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem przyjęta do kalkulacji wyniosła 7,72% (6,54% po opodatkowaniu). Stopa wzrostu zastosowana do ekstrapolacji prognoz przepływów pieniężnych wykraczających poza szczegółowy okres objęty planowaniem została przyjęta na poziomie 2,0%, co nie przewyższa średnich długoterminowych stóp wzrostu inflacji w Polsce.

W oparciu o wyniki przeprowadzonego testu nie stwierdzono konieczności utworzenia odpisu aktualizującego wartość CGU EC Elbląg.

Rozwiązanie odpisu aktualizującego w Elektrowni Ostrołęka SA

W 2016 roku dokonano odwrócenia odpisu aktualizującego wartość rzeczowych aktywów trwałych w budowie spółki zależnej Elektrownia Ostrołęka SA, odpowiedzialnej za realizację projektu Ostrołęka C. Odpis aktualizujący w kwocie 123 mln zł został rozpoznany w 2012 roku, w związku z decyzją o wstrzymaniu realizacji projektu budowy elektrowni Ostrołęka C. Podstawą odwrócenia odpisu była decyzja Zarządu ENERGA SA o wznowieniu realizacji projektu wynikająca z postępu prac zmierzających do realizacji inwestycji, w tym podpisania z Polską Grupą Górniczą Sp. z o.o. ogólnych warunków współpracy określających zasady dostaw węgla do elektrowni w Ostrołęce. Decyzja o inwestycji została potwierdzona w strategii Grupy na lata 2016-2025, gdzie jako jeden z kluczowych projektów wskazano budowę nowoczesnej elektrowni Ostrołęka C, o mocy ok. 1.000 MWe. Oprócz umowy na dostawę węgla, rentowność projektu ma zapewnić wsparcie ze spodziewanego wdrożenia rozwiązań Rynku Mocy.

Analiza wrażliwości

Poniżej przedstawiono szacowany wpływ zmiany wybranych parametrów na łączną wycenę wskazanych powyżej aktywów. Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż czynnikami wpływającym w największym stopniu na szacunek wartości użytkowej powyższych CGU są ceny energii elektrycznej, stopy dyskontowe oraz ceny węgla. Ich zmiana w niekorzystnym kierunku mogłaby skutkować koniecznością dokonania odpisów aktualizujących o łącznej wskazanej poniżej wartości.

Analiza wrażliwości uwzględniła zmianę czynników w całym okresie prognozy.

Parametr	Wartość i kierunek zmiany	Wpływ na łączną wartość z wyceny testowanych CGU [mln PLN]		Zmiana wartości odpisu [mln PLN]
		Zwiększenie wartości	Zmniejszenie wartości	
Ceny energii elektrycznej	[+ 1%]	103	-	(96)
	[- 1%]	-	(103)	90
Stopy dyskontowe	[+ 0,5 p.p.]	-	(114)	62
	[- 0,5 p.p.]	134	-	(92)
Ceny węgla	[+ 1%]	-	(45)	42
	[- 1%]	45	-	(42)

W przypadku zmian uwarunkowań rynkowych istnieje ryzyko, iż wyniki testów mogą się w przyszłości zmienić.

14. Aktywa niematerialne

	Oprogramowanie, licencje i patenty	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto					
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	594	87	52	103	836
Zakup bezpośredni	2	1	-	82	85
Rozliczenie aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania	115	-	10	(125)	-
Sprzedaż, zbycie	(4)	(1)	-	-	(5)
Likwidacja	(9)	-	-	-	(9)
Przemieszczenia między grupami	7	-	(7)	-	-
Pozostałe zmiany wartości	-	-	1	2	3
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	705	87	56	62	910
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące					
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	(402)	(21)	(18)	-	(441)
Amortyzacja za okres	(85)	(2)	(8)	-	(95)
Likwidacja	9	-	-	-	9
Przemieszczenia między grupami	(5)	-	5	-	-
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	(483)	(23)	(21)	-	(527)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	192	66	34	103	395
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	222	64	35	62	383

14. Aktywa niematerialne (kontynuacja)

	Oprogramowanie, licencje i patenty	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	Inne aktywa niematerialne	Aktywa niematerialne nieoddane do użytkowania	Razem
Wartość brutto					
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	463	87	122	76	748
Zakup bezpośredni	4	-	1	91	96
Rozliczenie aktywów niematerialnych nieoddanych do użytkowania	52	1	8	(61)	-
Sprzedaż, zbycie	-	(1)	-	-	(1)
Likwidacja	(4)	-	-	(3)	(7)
Przemieszczenia między grupami	79	-	(79)	-	-
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	594	87	52	103	836
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) oraz odpisy aktualizujące					
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	(276)	(18)	(61)	-	(355)
Amortyzacja za okres	(77)	(3)	(10)	-	(90)
Likwidacja	4	-	-	-	4
Przemieszczenia między grupami	(53)	-	53	-	-
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	(402)	(21)	(18)	-	(441)
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	187	69	61	76	393
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	192	66	34	103	395

15. Wartość firmy

W bieżącym okresie sprawozdawczym, w związku z przeprowadzonym testem na utratę wartości farm wiatrowych nabytych w 2013 roku, dokonano odpisu całej kwoty wartości firmy powstałej w wyniku nabycia tego portfela farm wiatrowych na kwotę 117 mln zł. Opis testu znajduje się w nocie 13.

Na dzień 30 listopada 2016 roku Grupa przeprowadziła testy na utratę pozostałej wartości firmy w kwocie 26 mln zł, powstałej w wyniku transakcji nabycia aktywów ciepłowniczych oraz farm wiatrowych. Łączna przetestowana wartość firmy wyniosła 26 mln zł. Testy zostały przeprowadzone metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na bazie projekcji finansowych aktywów, do których przypisana jest wartość firmy. Wykorzystano stopy dyskontowe w wysokości średnioważonego kosztu kapitału (WACC) przed opodatkowaniem, które zawierały się w przedziale 7,56% - 7,91%. Na podstawie uzyskanych wyników, na dzień kończący okres sprawozdawczy nie stwierdzono konieczności dokonania odpisów aktualizujących pozostałej wartości firmy.

Główne założenia przyjęte do testów są zgodne z założeniami testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych i zostały opisane w nocie 13.

Przeprowadzone analizy wrażliwości wskazują, iż najbardziej istotnym czynnikiem wpływającym na szacunek wartości użytkowej jest stopa dyskontowa, prognozowane ścieżki cenowe energii elektrycznej oraz ceny ciepła. W przypadku istotnych zmian uwarunkowań rynkowych istnieje ryzyko, iż wyniki testów mogą się w przyszłości zmienić.

W roku poprzednim nie wystąpiły żadne zmiany w kwocie wartości firmy.

16. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności

Podstawowe informacje dotyczące inwestycji we wspólne przedsięwzięcia przedstawione zostały w nocie 2.2.1.

Poniżej przedstawiono skrócone informacje finansowe spółki PGG wycenianej metodą praw własności oraz uzgodnienie informacji finansowych do wartości bilansowej udziałów w spółce PGG ujętej w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy.

Skrócone sprawozdanie z całkowitych dochodów	Okres 8 miesięcy zakończony	
	31 grudnia 2016	
	Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o.	
Przychody		3 828
Amortyzacja		910
Przychody odsetkowe		9
Koszty odsetkowe		48
(Strata)/zysk brutto z działalności kontynuowanej		(387)
Podatek dochodowy		(55)
(Strata)/zysk netto z działalności kontynuowanej		(332)
Zysk netto z działalności zaniechanej		-
Pozostałe całkowite dochody		(11)
Razem całkowite dochody		(343)
Dywidendy przekazane		-

Skrócony bilans	Stan na	
	31 grudnia 2016	
	Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o.	
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		310
Inne aktywa obrotowe (wyluczając środki pieniężne)		697
Aktywa obrotowe razem		1 007
Aktywa trwałe		6 277
Zobowiązania finansowe (wyluczając zobowiązania handlowe)		92
Inne zobowiązania krótkoterminowe (włączając zobowiązania handlowe)		2 424
Zobowiązania krótkoterminowe razem		2 516
Zobowiązania finansowe		1 148
Pozostałe zobowiązania		1 294
Zobowiązania długoterminowe razem		2 442
Aktywa netto		2 326

16. Inwestycje we wspólne przedsięwzięcia wyceniane metodą praw własności (kontynuacja)

Skrócone informacje finansowe	2016	
	Polska Grupa Górnicza Sp. z o.o.	
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia na początek okresu	2 302	
Zysk/(strata) netto za okres	(332)	
Pozostałe całkowite dochody	(11)	
Podwyższenie kapitału wspólnego przedsięwzięcia przez inwestorów	367	
Aktywa netto wspólnego przedsięwzięcia na koniec okresu	2 326	
Procentowy udział Grupy w udziałach spółki	16,63%	
Udział we wspólnym przedsięwzięciu	387	
Wartość firmy	3	
Wartość bilansowa udziałów	390	

Nie występują zobowiązania warunkowe, bądź inne zobowiązania umowne, związane z udziałami Grupy we wspólnym przedsięwzięciu.

Płatność dywidendy udziałowcom PGG jest ograniczona umową programową emisji obligacji („Umowa”) zawartą pomiędzy PGG a obligatariuszami. Umowa oraz warunki emisji obligacji partycypacyjnych umożliwiają wypłatę dywidendy jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

- za okres rozrachunkowy, za który zostanie wypłacona dywidenda, nastąpi zapłata raty wykupu cash sweep (cash sweep może nastąpić od 2019 roku i stanowić będzie łącznie 60% nadwyżki przepływów pieniężnych za poprzedni rok obrotowy),
- nie wystąpią naruszenia określonych wskaźników finansowych,
- płatność nie spowoduje naruszenia określonych prognozowanych wskaźników finansowych, oraz
- dywidenda zostanie wypłacona wspólnikom oraz posiadaczom obligacji partycypacyjnych w proporcjach odpowiadających ich zaangażowaniu w finansowanie PGG.

17. Zapasy

	31 grudnia 2016			31 grudnia 2015		
	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto	Koszt historyczny	Odpis aktualizujący	Wartość netto
Prawa pochodzenia energii	330	-	330	351	-	351
Materiały	66	(1)	65	94	(1)	93
Prawa do emisji CO ₂	38	-	38	34	-	34
Półprodukty i produkcja w toku	15	-	15	16	-	16
Towary	25	(1)	24	20	(1)	19
RAZEM	474	(2)	472	515	(2)	513

Spółki Grupy tworzą odpisy aktualizujące wartość zapasów kierując się utratą ich przydatności ekonomicznej ustalonej na podstawie wiekowania i rotacji do wysokości możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

18. Prawa do emisji CO₂

Ilości emisji oraz przyznaných darmowych uprawnień do emisji gazów cieplarnianych przedstawia poniższa tabela:

Uprawnienia do emisji CO ₂	Rok zakończony	Rok zakończony
	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
	(tys. ton)	
Emisja CO₂ wszystkich instalacji (tys. ton), w tym:	2 640	2 349
Liczba przyznaných darmowych uprawnień do emisji	1 084	1 408
Liczba odpłatnych uprawnień do emisji	1 556	941
Koszt obowiązku umorzenia uprawnień do emisji CO₂ (mln zł)	43	33

19. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych wynegocjowanych z bankami, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych w drodze indywidualnych negocjacji z bankami stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazywane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Środki pieniężne w banku i w kasie	633	705
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	838	964
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 471	1 669
Niezrealizowane różnice kursowe i odsetki	(3)	1
Kredyt w rachunku bieżącym	(4)	(12)
Razem saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	1 464	1 658
<i>w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	29	-

20. Pozostałe aktywa**20.1. Pozostałe aktywa długoterminowe**

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe kosztów	60	50
Nieruchomości inwestycyjne	33	41
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwale w budowie oraz aktywa niematerialne	5	9
Należności długoterminowe	3	3
RAZEM	101	103

20.2. Pozostałe aktywa krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Należności z tytułu naliczonego VAT	106	115
Zaliczki na dostawy	31	58
Koszty rozliczane w czasie	53	46
Pozostałe należności z tytułu podatków	7	7
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	1	6
RAZEM	198	232

21. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały**21.1. Kapitał podstawowy**

Kapitał zakładowy ENERGA SA wynosi na dzień 31 grudnia 2016 roku 4 522 mln zł i dzieli się na akcje zgodnie z poniższą specyfikacją:

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Akcje na okaziciela serii AA o wartości nominalnej 10,92 PLN każda	269 139 114	269 139 114
Akcje imienne serii BB o wartości nominalnej 10,92 PLN każda	144 928 000	144 928 000
Łączna ilość akcji	414 067 114	414 067 114

21. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały (kontynuacja)**21.2. Akcjonariusze o znaczącym udziale**

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Skarb Państwa		
udział w kapitale	51,52%	51,52%
udział w prawach głosu	64,09%	64,09%
Pozostali akcjonariusze		
udział w kapitale	48,48%	48,48%
udział w prawach głosu	35,91%	35,91%

21.3. Prawa akcjonariuszy

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Skarb Państwa posiada 213 326 317 akcji Spółki stanowiących 51,52% jej kapitału zakładowego, uprawniających do wykonywania 358 254 317 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 64,09% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu (w tym 144 928 000 akcji imiennych serii BB uprzywilejowanych co do prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu w ten sposób, że jedna akcja serii BB daje prawo do dwóch głosów na Walnym Zgromadzeniu).

Zgodnie ze statutem jednostki dominującej aktualnym na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Walne Zgromadzenie, przy czym Skarbowi Państwa przysługuje uprawnienie osobiste do powoływania i odwoływania członków Rady Nadzorczej, tak aby Skarb Państwa posiadał w takiej Radzie Nadzorczej bezwzględną większość głosów. Uprawnienie, o którym mowa powyżej, wygasa z dniem, w którym udział Skarbu Państwa w kapitale zakładowym jest mniejszy niż 20%.

21.4. Kapitał rezerwowy

Kapitał rezerwowy powstał w efekcie obniżenia kapitału zakładowego jednostki dominującej dokonanego w związku ze scaleniem akcji jednostki dominującej w roku 2013 oraz w wyniku podziału zysku netto jednostki dominującej za rok 2015. Kapitał rezerwowy może zostać wykorzystany jedynie na pokrycie przyszłych strat lub na podwyższenie kapitału zakładowego jednostki dominującej.

21.5. Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy został utworzony z odpisów z zysku wygenerowanego przez jednostkę dominującą w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych spółki akcyjne są obowiązane utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki. O użyciu kapitału zapasowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie, jednakże część kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

21.6. Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających wynika z wyceny transakcji walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka walutowego związanego z euroobligacjami wyemitowanymi przez spółkę zależną ENERGA Finance AB (publ) oraz transakcji zamiany stóp procentowych IRS zawartych w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej związanej z wykorzystaniem finansowaniem zewnętrznym (patrz opis w nocie 28.7).

21.7. Niepodzielony wynik finansowy oraz ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane Grupy obejmują kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy przez jednostkę dominującą. Dotyczy to w szczególności zysków zatrzymanych spółek zależnych (z uwzględnieniem korekt konsolidacyjnych), korekt wynikających z przekształcenia sprawozdania finansowego jednostki dominującej z Ustawy o rachunkowości na MSSF UE oraz odnoszonych na inne całkowite dochody zysków i strat aktuarialnych z wyceny rezerw na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia.

21.8. Udziały niekontrolujące

Na dzień 31 grudnia 2016 roku kapitały własne przypisane udziałowcom niekontrolującym dotyczą akcjonariuszy mniejszościowych spółek segmentu wytwarzanie, w szczególności spółki ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA.

22. Zysk przypadający na jedną akcję

W jednostce dominującej nie wystąpiły instrumenty rozładniające, w związku z czym rozwodniony zysk netto na akcję jest równy zyskowi podstawowemu. Poniżej przedstawiono dane, które posłużyły do kalkulacji zysku przypadającego na jedną akcję.

22. Zysk przypadający na jedną akcję (kontynuacja)

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zysk lub strata netto z działalności kontynuowanej przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	151	832
Zysk lub strata netto przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej	151	832
Liczba akcji w mln na koniec okresu sprawozdawczego	414	414
Liczba akcji w mln zastosowana do obliczenia zysku na jedną akcję	414	414
Zysk lub strata na jedną akcję z działalności kontynuowanej (zwykły i rozwodniony) (w złotych)	0,36	2,01

23. Dywidendy

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Dywidendy zadeklarowane w okresie		
dywidenda zadeklarowana przez jednostki zależne	-	-
dywidenda zadeklarowana przez jednostkę dominującą	203	596
RAZEM	203	596
Dywidendy wypłacone w okresie		
dywidenda wypłacona w okresie przez jednostki zależne udziałowcom niekontrolującym	-	-
dywidenda wypłacona w okresie przez jednostkę dominującą	203	596
<i>w tym przypadająca na akcje uprzywilejowane</i>	71	209
RAZEM	203	596

W dniu 24 czerwca 2016 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie jednostki dominującej podjęło uchwałę o podziale zysku za rok 2015, z czego na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy Spółki przeznaczono kwotę 203 mln zł, co daje 0,49 zł na jedną akcję (w roku 2015 dywidenda wyniosła 1,44 zł na jedną akcję).

Do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, nie została przyjęta propozycja podziału zysku wypracowanego w roku 2016.

24. Rezerwy**24.1. Rezerwy na świadczenia na rzecz pracowników**

Grupa dokonuje wyceny rezerw na świadczenia na rzecz pracowników po okresie zatrudnienia oraz na nagrody jubileuszowe (patrz opis w notce 9.15) przy zastosowaniu metod aktuarialnych.

Kwoty rezerw na świadczenia na rzecz pracowników oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany ich stanu przedstawiono w poniższych tabelach.

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	Restrukturyzacja	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	120	223	59	261	2	665
Koszty bieżącego zatrudnienia	5	3	2	11	-	21
Koszty przeszłego zatrudnienia	(1)	-	-	(1)	-	(2)
Zyski i straty aktuarialne, w tym powstałe na skutek zmiany założeń:	(6)	(36)	9	(43)	-	(76)
finansowych	(15)	(11)	(6)	(22)	-	(54)
demograficznych	7	(17)	16	(23)	-	(17)
pozostałych	2	(8)	(1)	2	-	(5)
Wypłacone świadczenia	(3)	(10)	(3)	(22)	-	(38)
Koszty odsetek	3	6	2	7	-	18
Rozwiązane	-	(20)	-	-	-	(20)
Wykorzystane	-	-	-	-	(1)	(1)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku, w tym:	118	166	69	213	1	567
Krótkoterminowe	8	9	3	19	1	40
Długoterminowe	110	157	66	194	-	527

24. Rezerwy (kontynuacja)

	Świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	Taryfa energetyczna	Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	Nagrody jubileuszowe	Restrukturyzacja	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	108	209	71	241	18	647
Koszty bieżącego zatrudnienia	5	2	2	14	-	23
Zyski i straty aktuarialne, w tym powstałe na skutek zmiany założeń:	4	16	(13)	11	-	18
finansowych	5	27	(7)	7	-	32
demograficznych	5	2	1	6	-	14
pozostałych	(6)	(13)	(7)	(2)	-	(28)
Wyłacone świadczenia	(3)	(10)	(3)	(18)	-	(34)
Koszty odsetek	3	6	2	7	-	18
Rozwiązane	(1)	(2)	(1)	(2)	(10)	(16)
Wykorzystane	-	-	-	-	(6)	(6)
Przeniesienie z zobowiązań bezpośrednio związanych z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	4	2	1	8	-	15
Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w tym:	120	223	59	261	2	665
Krótkoterminowe	4	10	3	20	2	39
Długoterminowe	116	213	56	241	-	626

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza do wyliczenia kwoty zobowiązania na dzień kończący okres sprawozdawczy są następujące:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Stopa dyskontowa	3,29%	2,88%
Wskaźnik średniej rotacji pracowników	3,96%	4,56%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	3,00%	4,00%
Przewidywana stopa wzrostu wartości odpisu na ZFŚS	3,00%	3,60%
Podstawa odpisu na ZFŚS	3,00%	3,00%
Przewidywana stopa wzrostu ekwiwalentu energetycznego	0,80%	0,70%

Na podstawie danych otrzymanych od aktuarusza Grupa szacuje, że wpływ zmiany założeń na wysokość rezerw na świadczenia emerytalne i rentowe, nagrody jubileuszowe, zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz taryfę energetyczną byłby następujący:

Rezerwy aktuarialne	Wartość księgowa PLN	Analiza wrażliwości na zmianę stopy dyskontowej		Analiza wrażliwości na zmianę stopy wzrostu wynagrodzeń		Analiza wrażliwości na zmianę ekwiwalentu energetycznego	
		+0,5 p.p.	-0,5 p.p.	Odchylenie w PLN		+0,5%	-0,5%
				+0,5%	-0,5%		
Na dzień 31 grudnia 2016							
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	118	(6)	6	7	(6)	-	-
Taryfa energetyczna	166	(11)	12	-	-	7	(6)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	69	(5)	6	5	(4)	-	-
Nagrody jubileuszowe	213	(8)	9	8	(8)	-	-
RAZEM	566	(30)	33	20	(18)	7	(6)
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		8	(9)	(8)	8	-	-

24. Rezerwy (kontynuacja)

Rezerwy aktuarialne	Wartość księgowa PLN	Analiza wrażliwości na zmianę stopy dyskontowej		Analiza wrażliwości na zmianę podstawy naliczania rezerw	
		Odchylenie w PLN		podstawa +1%	podstawa -1%
		stopa dyskontowa +1 p.p.	stopa dyskontowa -1 p.p.		
Na dzień 31 grudnia 2015					
Rezerwa na świadczenia emerytalne, rentowe i podobne	120	(14)	17	16	(14)
Taryfa energetyczna	223	(43)	59	58	(43)
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	59	(10)	13	13	(10)
Nagrody jubileuszowe	261	(23)	27	26	(23)
RAZEM	663	(90)	116	113	(90)
<i>Wpływ na zysk brutto</i>		23	(27)	(26)	23

24.2. Pozostałe rezerwy

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek umorzenia świadectw	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	97	38	33	247	55	470
Koszty odsetek	-	2	-	-	-	2
Utworzone	53	13	44	409	82	601
Rozwiązane	(17)	(3)	-	-	(4)	(24)
Wykorzystane	(2)	-	(36)	(251)	(38)	(327)
Na dzień 31 grudnia 2016 roku, w tym:	131	50	41	405	95	722
Krótkoterminowe	131	-	41	405	94	671
Długoterminowe	-	50	-	-	1	51

Kwota utworzenia rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2016 roku wynika ze zmiany kwoty szacunku, z kolei kwota rozwiązania rezerwy wynika ze zmiany stopy dyskonta do poziomu 3,62%.

	Spory sądowe	Rekultywacja oraz koszty likwidacji	Zobowiązania z tytułu emisji gazów	Obowiązek umorzenia świadectw	Inne rezerwy	RAZEM
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	83	36	40	154	46	359
Koszty odsetek	-	1	-	-	-	1
Utworzone	33	3	33	258	45	372
Rozwiązane	(18)	(2)	-	-	(3)	(23)
Wykorzystane	(1)	-	(40)	(165)	(33)	(239)
Na dzień 31 grudnia 2015 roku, w tym:	97	38	33	247	55	470
Krótkoterminowe	97	-	33	247	55	432
Długoterminowe	-	38	-	-	-	38

Kwota utworzenia rezerwy na rekultywację oraz koszty likwidacji w 2015 roku wynika ze zmiany kwoty szacunku, z kolei kwota rozwiązania rezerwy wynika ze zmiany stopy dyskonta do poziomu 2,88%.

Rezerwa na rekultywację oraz koszty likwidacji

W 2008 roku spółka ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA zawiązała rezerwę na rekultywację składowisk popiołu, która będzie rozliczana do 2050 roku.

W ramach tej kategorii prezentowane są też rezerwy na koszty demontażu poniższych farm wiatrowych:

- FW Bystra - rezerwa utworzona w 2012 roku i rozliczana do 2037 roku,
- FW Karścino, FW Mołtowo, FW Krukowo - rezerwy utworzone w 2009 roku i rozliczane do 2034 roku,
- FW Karcino - rezerwa utworzone w 2010 roku i rozliczana do 2035 roku,
- FW Myślino - rezerwa utworzone w 2015 roku i rozliczana do 2040 roku,
- FW Parsówek - rezerwa utworzone w 2016 roku i rozliczana do 2041 roku.

24. Rezerwy (kontynuacja)**Rezerwa na spory sądowe**

W wyniku zmian ustrojowych w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia w obecnej rzeczywistości prawnej i gospodarczej powstały poważne problemy z urządzeniami przesyłowymi zbudowanymi w poprzednim systemie prawnym na nieruchomościach prywatnych. Głównym tytułem rezerw na sprawy sporne są sprawy dotyczące infrastruktury energetycznej usadowionej na prywatnych gruntach, bez pozyskania stosownych tytułów prawnych. Stan rezerw z tego tytułu wyniósł na koniec 2016 roku 82 mln zł, na koniec 2015 roku 79 mln zł.

Inne rezerwy

W tej kategorii prezentowane są głównie rezerwy dotyczące podatku akcyzowego stanowiącego obowiązek podatkowy od ilości sprzedanej energii elektrycznej do odbiorcy końcowego oraz podatku od nieruchomości.

25. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych, wynagrodzeń i innych	108	115
Podatek VAT	36	47
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	43	41
Podatek dochodowy od osób fizycznych	16	15
Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne	12	11
Pozostałe	1	1
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	125	142
Wpłaty kontrahentów dot. przyszłych okresów i zaliczki otrzymane	92	105
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	31	28
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu odpraw restrukturyzacyjnych	-	8
Pozostałe	2	1
RAZEM	233	257

26. Rozliczenia międzyokresowe i dotacje

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Opłaty przyłączeniowe	267	279
Dotacje otrzymane	203	206
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	65	64
Przychody z dzierżawy	15	12
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu premii rocznej i nagród dla pracowników	95	89
Rozliczenia międzyokresowe z tytułu niewykorzystanych urlopów	29	27
Nagrody dla Zarządów	9	8
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	2	7
RAZEM, w tym:	685	692
Długoterminowe	515	531
Krótkoterminowe	170	161

Na dzień 31 grudnia 2016 roku jako dotacje Grupa ujmuje przede wszystkim efekt wyceny kredytów preferencyjnych z Europejskiego Banku Inwestycyjnego rozliczany przez okres spłaty kredytów (patrz opis w nocie 9.19 oraz 28.6), w kwocie 88 mln zł oraz otrzymane dofinansowanie na realizację projektu budowy bloku energetycznego na biomasę w Elblągu rozliczane przez okres amortyzacji aktywów do 2054 roku, w kwocie 34 mln zł. W przypadku dofinansowania budowy bloku w Elblągu Grupa zobowiązana jest do realizacji odpowiednich wskaźników rezultatów (odpowiednia produkcja energii elektrycznej oraz ciepła) przez cały okres trwałości projektu. Dodatkowo spółki segmentu Wytwarzanie otrzymały dofinansowanie z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 33 mln zł na przebudowę sieci ciepłowniczych.

27. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 roku o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy (spółki) zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Jednostki wchodzące w skład Grupy tworzą takie fundusze i dokonują okresowych odpisów. Fundusze Spółek Grupy Kapitałowej ENERGA SA nie posiadają rzeczowych aktywów trwałych. Celem Funduszy jest subsydiowanie działalności socjalnej poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy, udzielanie pożyczek pracownikom oraz subsydiowanie pozostałych kosztów socjalnych jak np. dopłaty do wypoczynku pracowników.

Jednostki wchodzące w skład Grupy skompensowały na poziomie jednostkowym aktywa swoich Funduszy ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów spółek.

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Pożyczki udzielone pracownikom	10	11
Środki pieniężne	4	5
Zobowiązania z tytułu Funduszu	14	16
Saldo po skompensowaniu	-	-
Odpisy na Fundusz w okresie	30	30

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

28. Instrumenty finansowe

28.1. Wartość księgowa kategorii i klas instrumentów finansowych

Stan na 31 grudnia 2016	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	RAZEM
Aktywa							
Należności z tytułu dostaw i usług	-	1 947	-	-	-	-	1 947
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	2	-	-	-	-	-	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 471	-	-	-	1 471
Pozostałe aktywa finansowe	-	34	-	-	147	-	181
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	-	17	-	-	-	-	17
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	147	-	147
Pozostałe	-	17	-	-	-	-	17
RAZEM	2	1 981	1 471	-	147	-	3 601
Zobowiązania							
Kredyty i pożyczki	-	-	-	3 420	-	-	3 420
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	-	1 488	-	-	1 488
Kredyty i pożyczki	-	-	-	1 928	-	-	1 928
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	-	4	-	-	4
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	2 717	-	-	2 717
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	811	-	-	811
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	151	-	12	163
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	-	132	-	-	132
Pozostałe	-	-	-	19	-	12	31
RAZEM	-	-	-	7 099	-	12	7 111

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Stan na 31 grudnia 2015	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Instrumenty finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	RAZEM
Aktywa							
Należności z tytułu dostaw i usług	-	1 762	-	-	-	-	1 762
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	322	-	-	-	-	-	322
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	1 669	-	-	-	1 669
Pozostałe aktywa finansowe	-	58	-	-	40	-	98
Obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe	-	19	-	-	-	-	19
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	40	-	40
Pozostałe	-	39	-	-	-	-	39
RAZEM	322	1 820	1 669	-	40	-	3 851
Zobowiązania							
Kredyty i pożyczki	-	-	-	2 678	-	-	2 678
Kredyty i pożyczki preferencyjne	-	-	-	1 550	-	-	1 550
Kredyty i pożyczki	-	-	-	1 116	-	-	1 116
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-	-	12	-	-	12
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	-	-	3 192	-	-	3 192
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	877	-	-	877
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	186	8	24	218
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	-	-	-	155	-	-	155
Pochodne instrumenty finansowe	-	-	-	-	8	-	8
Pozostałe	-	-	-	31	-	24	55
RAZEM	-	-	-	6 933	8	24	6 965

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

28.2. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Rok zakończony 31 grudnia 2016	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	3	41	9	(201)	(36)	(184)
Różnice kursowe	-	-	5	(81)	69	(7)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	-	35	-	-	-	35
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	-	(97)	-	-	-	(97)
Zysk/ (strata) netto	3	(21)	14	(282)	33	(253)
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	43	43
Całkowite dochody	3	(21)	14	(282)	76	(210)

Rok zakończony 31 grudnia 2015	Aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pożyczki i należności	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Instrumenty pochodne	RAZEM
Przychody/ (Koszty) z tytułu odsetek	11	24	23	(213)	(48)	(203)
Różnice kursowe	(3)	-	-	-	-	(3)
Rozwiązanie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w górę"	-	32	-	-	-	32
Utworzenie odpisów aktualizujących/ aktualizacja wartości "w dół"	-	(72)	-	-	-	(72)
Zysk/ (strata) netto	8	(16)	23	(213)	(48)	(246)
Inne całkowite dochody	-	-	-	-	28	28
Całkowite dochody	8	(16)	23	(213)	(20)	(218)

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**28.3. Wartość godziwa instrumentów finansowych****28.3.1. Instrumenty finansowe wyceniane na bieżąco w wartości godziwej**

Niektóre aktywa i zobowiązania finansowe Grupy wyceniane są w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii:

- poziom 1 – wartość godziwa oparta o ceny notowane (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach, do których Grupa ma dostęp w dniu wyceny,
- poziom 2 – wartość godziwa oparta o dane wejściowe inne niż ceny notowane uwzględnione na poziomie 1, które są obserwowalne w przypadku danego składnika aktywów lub zobowiązania, albo pośrednio, albo bezpośrednio,
- poziom 3 – wartość godziwa oparta o nieobserwowalne dane wejściowe dotyczące danego składnika aktywów lub zobowiązania.

	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
	Poziom 2	Poziom 2
Aktywa		
Inwestycje w portfel aktywów finansowych	2	322
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS I)	135	38
Instrumenty pochodne zabezpieczające (CCIRS II)	8	2
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	4	-
Zobowiązania		
Instrumenty pochodne zabezpieczające (IRS)	-	8

Grupa wycenia jednostki uczestnictwa w funduszu ENERGA Trading SFIO jako iloczyn ich ilości oraz wartości z wyceny pojedynczej jednostki uczestnictwa, dokonywanej przez firmę zarządzającą funduszem zgodnie z ustawą z dnia 27 maja 2004 roku o funduszach inwestycyjnych.

Wycena transakcji Cross Currency Interest Rate Swap („CCIRS”) oraz Interest Rate Swap („IRS”) do wartości godziwej odbywa się poprzez dyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych. Stopy procentowe oraz basis spread używane do dyskonta pozyskiwane są z systemu Bloomberg.

28.3.2. Instrumenty finansowe, które nie są na bieżąco wyceniane w wartości godziwej

Z wyjątkiem informacji podanych w tabeli poniżej wartość księgowa aktywów oraz zobowiązań finansowych nie odbiega istotnie od ich wartości godziwych.

Zobowiązania z tytułu emisji euroobligacji	Wartość księgowa	Wartość godziwa Poziom 1
Stan na 31 grudnia 2016	2 261	2 408
Stan na 31 grudnia 2015	2 176	2 266

Wartość godziwa zobowiązań z tytułu wyemitowanych euroobligacji została oszacowana na podstawie kwotowań z systemu Bloomberg z dnia 31 grudnia 2016 roku, które są ustalane na podstawie transakcji na giełdzie w Luksemburgu oraz obrotu pozagiełdowego.

Grupa posiada również obligacje oprocentowane według zmiennej stopy, które są notowane na rynku regulowanym prowadzonym przez BondSpot S.A. Rynek nie jest płynny a transakcje na nim zawierane są incydentalnie, co powoduje iż notowania nie odzwierciedlają wartości godziwej obligacji.

28.4. Fundusz ENERGA Trading SFIO

Grupa inwestuje w portfel aktywów finansowych poprzez Fundusz, w którym posiada 100% jednostek uczestnictwa.

Fundusz został powołany w celu zarządzania nadwyżkami finansowymi spółek z Grupy ENERGA i stanowi alternatywę dla lokat bankowych nawet tych jednodniowych. Fundusz charakteryzuje się wysokim stopniem płynności i niskim ryzykiem. Mechanizmy wbudowane w system rozliczania umożliwiają zamianę jednostek uczestnictwa Funduszu w gotówkę w ciągu tego samego lub następnego dnia roboczego. Ponadto spółki w Grupie ENERGA mogą rozliczać wzajemne należności i zobowiązania za pomocą jednostek uczestnictwa w Funduszu.

Grupa wyodrębnia następujące kategorie aktywów w strukturze portfela Funduszu:

- bony i obligacje skarbowe,
- instrumenty dłużne korporacyjne – sektor finansowy,
- instrumenty dłużne korporacyjne – sektor niefinansowy,
- obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego,
- listy zastawne,
- obligacje municypalne,
- pozostałe.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

Poniższa tabela prezentuje strukturę portfela aktywów Funduszu na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz okresy porównywalne.

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Bony i obligacje skarbowe	2	115
Instrumenty dłużne korporacyjne – sektor finansowy	-	51
Instrumenty dłużne korporacyjne – sektor niefinansowy	-	29
Obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego	-	47
Listy zastawne	-	63
Obligacje municypalne	-	17
RAZEM	2	322

28.5. Opis istotnych pozycji w ramach poszczególnych kategorii instrumentów finansowych**28.5.1. Aktywa finansowe****Pożyczki i należności**

Główną pozycję kategorii instrumentów finansowych ujmowanych jako pożyczki i należności stanowią należności z tytułu dostaw i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług	Bieżące	Przeterminowane (w dniach)					Ogółem
		<30	30–90	90-180	180-360	>360	
Stan na 31 grudnia 2016							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 658	152	93	41	46	262	2 252
Odpis aktualizujący	(1)	(3)	(4)	(5)	(31)	(261)	(305)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 657	149	89	36	15	1	1 947
Stan na 31 grudnia 2015							
Przed uwzględnieniem odpisu aktualizującego	1 502	165	67	29	40	245	2 048
Odpis aktualizujący	(1)	(2)	(4)	(5)	(29)	(245)	(286)
Po uwzględnieniu odpisu aktualizującego	1 501	163	63	24	11	-	1 762

Instrumenty pochodne zabezpieczające

Instrumenty pochodne zabezpieczające CCIRS i IRS zostały szczegółowo opisane w nocie 28.7.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do pozycji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa kwalifikuje inwestycje w portfel aktywów finansowych, na który składają się jednostki uczestnictwa w Funduszu ENERGA Trading SFIO.

Odpisy aktualizujące wartość aktywów finansowych

	Odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług	Odpisy aktualizujące obligacje, bony skarbowe oraz inne dłużne papiery wartościowe
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2016 roku	286	25
Utworzenie odpisów aktualizujących	97	-
Wykorzystanie	(43)	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(35)	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2016 roku	305	25
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia 2015 roku	284	25
Utworzenie odpisów aktualizujących	72	-
Wykorzystanie	(38)	-
Odpisanie niewykorzystanych kwot (rozwiązanie odpisu)	(32)	-
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia 2015 roku	286	25

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**28.5.2. Zobowiązania finansowe**

Wszystkie zobowiązania finansowe Grupy są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, za wyjątkiem instrumentów pochodnych zabezpieczających. W tej kategorii instrumentów finansowych Grupa prezentuje przede wszystkim otrzymane kredyty i pożyczki oraz wyemitowane obligacje.

Kredyty i pożyczki

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR, Stopa redyskontowa	
Wartość kredytu/ pożyczki	3 420	2 678
Z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	334	203
od 1 roku do 2 lat	357	223
od 2 lat do 3 lat	372	259
od 3 lat do 5 lat	776	561
powyżej 5 lat	1 581	1 432

Na dzień 31 grudnia 2016 i 31 grudnia 2015 roku wartość pozostających do dyspozycji Grupy limitów kredytowych wyniosła odpowiednio 4 326 mln zł (wykorzystane w 79,6%) i 4 763 mln zł (wykorzystane w 57,4%).

Szczegółowe informacje dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek zostały przedstawione w nocie 28.6.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Waluta	PLN	
Stopa Referencyjna	WIBOR	
Wartość emisji	456	1 016
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	14	16
od 2 lat do 3 lat	442	-
od 3 lat do 5 lat	-	1 000

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015
Waluta	EUR	
Stopa Referencyjna	stała	
Wartość emisji		
w walucie	511	511
w złotych	2 261	2 176
z tego o terminie spłaty przypadającym w okresie:		
do 1 roku (krótkoterminowe)	64	60
od 3 lat do 5 lat	2 197	2 116

Szczegółowe informacje dotyczące wyemitowanych obligacji zostały przedstawione w nocie 28.6.

28.6. Dostępne finansowanie zewnętrzne

W bieżącym okresie sprawozdawczym, w ramach finansowania zewnętrznego z Międzynarodowych Instytucji Finansowych uruchomione zostały:

- w dniu 9 grudnia 2016 roku ostatnia transza kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 200 mln zł, udzielonego na mocy umowy z dnia 10 lipca 2013 roku,
- w dniu 19 grudnia 2016 roku ostatnia transza kredytu z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 276 mln zł udzielonego na mocy umowy z dnia 29 kwietnia 2010 roku,
- w dniu 19 grudnia 2016 roku ostatnia transza kredytu z Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w kwocie 460 mln zł udzielonego na mocy umowy z dnia 26 czerwca 2013 roku.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)

W bieżącym okresie sprawozdawczym oraz na dzień kończący okres sprawozdawczy i dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji, nie wystąpiły przypadki naruszenia zobowiązań umownych wynikających z warunków pozyskanego finansowania zewnętrznego.

Podmiot finansujący	Rodzaj zobowiązania	Cel finansowania	Data zawarcia umowy	Limit finansowania	Kwota dostępnego finansowania	Zadłużenie nominalne na 31.12.2016	Termin spłaty
Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny ENERGA-OPERATOR SA	16-12-2009	1 050	-	720	15-12-2025
Europejski Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny ENERGA-OPERATOR SA	10-07-2013	1 000	-	1 000	15-09-2031
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	Kredyt	Program inwestycyjny ENERGA-OPERATOR SA	29-04-2010	1 076	-	741	18-12-2024
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	Kredyt	Program inwestycyjny ENERGA-OPERATOR SA	26-06-2013	800	-	762	18-12-2024
Nordycki Bank Inwestycyjny	Kredyt	Program inwestycyjny ENERGA-OPERATOR SA	30-04-2010	200	-	119	15-06-2022
Obligatariusze	Euroobligacje	Cele ogólnokorporacyjne	19-03-2013	2 212*	-	2 212*	19-03-2020
Obligatariusze	Obligacje krajowe	Cele ogólnokorporacyjne	19-10-2012	1 000	-	442	19-10-2019
PKO Bank Polski SA	Limit kredytowy	Cele ogólnokorporacyjne	30-08-2011	3	-	3	31-12-2019
PKO Bank Polski SA	Limit kredytowy	Cele ogólnokorporacyjne	12-10-2011	300	300	-	07-06-2021
PKO Bank Polski SA	Obligacje	Program inwestycyjny ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA	30-05-2012	100	67	-	31-12-2022
PKO Bank Polski SA	Limit kredytowy	Cele ogólnokorporacyjne	20-09-2012	200	121	79**	19-09-2017
Bank PEKAO SA	Kredyt odnawialny	Cele ogólnokorporacyjne	13-10-2011	500	500	-	29-05-2020
Bank PEKAO SA	Kredyt	Program inwestycyjny ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA	30-05-2012	85	-	21	29-05-2022
Nordycki Bank Inwestycyjny	Kredyt	Budowa FW Myśliño	23-10-2014	68	-	61	15-09-2026
RAZEM				8 741	988	6 160	

* zobowiązanie w kwocie 500 mln EUR przeliczone kursem na 31.12.2016 roku ** kwota limitu wykorzystana w formie gwarancji

28.7. Rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych**Zabezpieczenie ryzyka walutowego**

Pomiędzy spółką celową ENERGA Finance AB (publ) (emitent euroobligacji – patrz opis w nocie 28.6) a ENERGA SA zawarte zostały dwie umowy pożyczki denominowane w EUR na łączną kwotę 499 mln EUR. W celu zabezpieczenia ryzyka walutowego z tytułu powyższych pożyczek, Grupa zawarła w 2013 roku oraz lipcu 2014 roku transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS o nominalach odpowiednio 400 mln EUR („CCIRS I”) i 25 mln EUR („CCIRS II”).

Jako pozycję zabezpieczaną w powyższych relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko walutowe z tytułu wewnątrzgrupowych pożyczek denominowanych w EUR. Zabezpieczeniu podlega ryzyko walutowe dotyczące 85% łącznego nominalu pożyczek.

Jako instrument zabezpieczający Grupa desygnowała transakcje CCIRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie EUR oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi z tytułu pożyczek wewnątrzgrupowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych do marca 2020 roku.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**Zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej**

W styczniu 2016 roku Grupa zawarła transakcje zamiany stóp procentowych IRS w celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wynikającego z wykorzystanego finansowania z tytułu (patrz opis w nocie 28.6):

- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 200 mln zł,
- zawartej w 2010 roku umowy kredytowej z EBOR – 200 mln zł.

W sierpniu 2016 roku Grupa zawarła dodatkowo transakcje IRS o podobnej charakterystyce dla:

- zawartej w 2010 roku umowy kredytowej z EBOR – 150 mln zł,
- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBOR – 150 mln zł,
- zawartej w 2013 roku umowy kredytowej z EBI – 150 mln zł.

Jako pozycje zabezpieczane w relacjach zabezpieczających Grupa desygnowała ryzyko stopy procentowej WIBOR 3M wynikające z płatności odsetkowych od powyższych zobowiązań finansowych w okresie nie dłuższym niż 2 lata od daty zawarcia transakcji zabezpieczających. W przypadku transakcji o wartości 150 mln dotyczącej umowy kredytowej z EBI z roku 2013 jest to okres czteroletni.

Jako instrumenty zabezpieczające Grupa desygnowała transakcje IRS, w ramach których Grupa otrzymuje przepływy pieniężne o zmiennym oprocentowaniu w walucie PLN oraz płaci przepływy pieniężne o stałym oprocentowaniu w walucie PLN. Przepływy pieniężne odsetkowe otrzymywane przez Grupę pokrywają się z przepływami pieniężnymi odsetkowymi z tytułu zabezpieczanych zobowiązań finansowych. Grupa oczekuje wystąpienia zabezpieczanych przepływów pieniężnych maksymalnie do czerwca 2020 roku.

Dodatkowo w czerwcu 2016 roku wygasły transakcje IRS zawarte w czerwcu 2014 roku, które zabezpieczały ryzyko stopy procentowej wynikające z wykorzystanego finansowania o wartości 1 940 mln zł.

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających

Wartość godziwa instrumentów zabezpieczających wyniosła:

	Wartość	Ujęcie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej
Stan na 31 grudnia 2016		
CCIRS I	135	Aktywa trwale – Pozostałe aktywa finansowe
CCIRS II	8	Aktywa trwale – Pozostałe aktywa finansowe
IRS	4	Aktywa trwale – Pozostałe aktywa finansowe
Stan na 31 grudnia 2015		
CCIRS I	38	Aktywa trwale – Pozostałe aktywa finansowe
CCIRS II	2	Aktywa trwale – Pozostałe aktywa finansowe
IRS	8	Pasywa – Pozostałe zobowiązania finansowe długoterminowe

Z tytułu wdrożonej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych kapitał z aktualizacji wyceny (efektywna część zmiany wyceny instrumentu zabezpieczającego pomniejszona o podatek odroczonej) zwiększył się w okresie sprawozdawczym o kwotę 35 mln zł.

Poniższa tabela prezentuje zmianę stanu kapitału z aktualizacji wyceny z tytułu rachunkowości zabezpieczeń w okresie sprawozdawczym:

Zmiana stanu kapitału z aktualizacji wyceny w ciągu okresu sprawozdawczego	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Na początek okresu sprawozdawczego	6	(17)
Kwota ujęta w kapitale z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających w okresie, równa zmianie wartości godziwej instrumentów zabezpieczających	112	26
Naliczone, niezapadłe odsetki, przeniesione z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	-	2
Rewaluacja instrumentów zabezpieczających, przeniesiona z kapitału do przychodów/kosztów finansowych	(69)	-
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów	(8)	(5)
Na koniec okresu sprawozdawczego	41	6

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie stwierdzono nieefektywności wynikającej z zastosowanej rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

28. Instrumenty finansowe (kontynuacja)**28.8. Zabezpieczenia spłaty zobowiązań**

Na dzień kończący okres sprawozdawczy nie wystąpiły istotne aktywa, na których dokonano zabezpieczenia spłaty zobowiązań lub zobowiązań warunkowych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wartość księgowa aktywów stanowiąca zabezpieczenie spłaty zobowiązań, dotycząca przede wszystkim pożyczki udzielonej spółce ENERGA Elektrownie Ostrołęka SA przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz gwarancji udzielonych przez banki kontrahentom spółki ENERGA-OBRÓT SA, wynosiła 124 mln zł.

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą kredyty bankowe, obligacje, środki pieniężne, lokaty krótkoterminowe oraz instrumenty zabezpieczające. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest wykorzystanie jako środków do finansowania działalności Grupy lub mitygacji ryzyk finansowych.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują:

- ryzyko rynkowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko kredytowe.

Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z powyższych rodzajów ryzyka. W 2014 roku Zarząd ENERGA SA zatwierdził i wprowadził do stosowania Politykę zarządzania płynnością w Grupie ENERGA oraz Politykę zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie ENERGA (ryzykiem walutowym i stopy procentowej). Oba dokumenty zostały wprowadzone do stosowania w całej Grupie ENERGA, co umożliwia efektywne zarządzanie powyższymi grupami ryzyka z poziomu spółki holdingowej. Oba dokumenty określają procedury zarządzania ryzykiem finansowym przez poszczególne spółki Grupy oraz nakładają na nie stosowne wymogi sprawozdawcze.

29.1. Ryzyko rynkowe

Grupa identyfikuje następujące główne rodzaje ryzyka rynkowego, na które jest narażona:

- ryzyko stopy procentowej,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko zmian cen towarów.

Na potrzeby analizy wrażliwości na zmiany czynników ryzyka rynkowego Grupa ENERGA wykorzystuje metodę analizy scenariuszowej, która wykorzystuje scenariusze eksperckie odzwierciedlające subiektywną ocenę Grupy odnośnie kształtowania się pojedynczych czynników ryzyka rynkowego w przyszłości.

Prezentowane w niniejszym punkcie analizy scenariuszowe mają na celu analizę wpływu zmian czynników ryzyka rynkowego na wyniki finansowe Grupy. Przedmiotem analizy są objęte wyłącznie te pozycje, które spełniają definicję instrumentów finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Grupa ENERGA narażona jest na ryzyko stóp procentowych w związku z posiadaniem aktywów i zobowiązań, dla których przychody oraz koszty są kalkulowane w oparciu o rynkowe stopy procentowe, które mogą podlegać wahaniom.

Grupa identyfikuje ekspozycję na ryzyko zmian stóp procentowych WIBOR, która wiąże się przede wszystkim z długoterminowym zadłużeniem finansowym. Polityka finansowa Grupy przewiduje ograniczanie ryzyka wahań stóp procentowych poprzez utrzymywanie części zadłużenia oprocentowanego stałą stopą procentową. Dodatkowo Grupa ENERGA na poziomie spółki holdingowej zawarła szereg transakcji zabezpieczających ryzyko stopy procentowej IRS. Na dzień 31 grudnia 2016 roku 51% (2015: 70%) zadłużenia finansowego wykazanego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej (kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych) było oprocentowane według stałej stopy procentowej lub było zabezpieczone przed ryzykiem stop procentowej poprzez transakcje IRS.

W analizie wrażliwości na ryzyko stopy procentowej Grupa stosuje równoległe przesunięcie krzywej stóp procentowych o potencjalną możliwą zmianę referencyjnych stóp procentowych w trakcie najbliższego roku. W tym celu wykorzystano poziomy referencyjnych stóp procentowych na dzień kończący okres sprawozdawczy. Skala potencjalnych zmian stóp procentowych została oszacowana na podstawie zmienności implikowanych opcji na stopę procentową kwotowanych na rynku międzybankowym. W przypadku stopy WIBOR, ze względu na niską płynność rynku opcji na stopę procentową, wyznaczono arbitralnie wielkość przesunięcia krzywej stopy procentowej.

W przypadku analizy wrażliwości na zmiany stóp procentowych efekt zmian czynników ryzyka zostałyby odniesiony do:

- innych całkowitych dochodów dla instrumentów pochodnych zabezpieczających,
- przychodów/kosztów odsetkowych dla pozostałych instrumentów finansowych.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany stóp procentowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko stopy procentowej:

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2016		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2016			
	Wartość księgową	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			WIBOR +50 pb	WIBOR -50 pb	EURIBOR +20 pb	EURIBOR -20 pb
	PLN	PLN				
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 471	1 471	7	(7)	(1)	1
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 488	1 488	(7)	7	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 928	1 928	(10)	10	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 717	456	(2)	2	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	4	4	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(12)	12	(1)	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	147	147	35	(35)	(14)	14
Zmiana innych całkowitych dochodów			35	(35)	(14)	14

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko stopy procentowej na 31 grudnia 2015			
	Wartość księgową	Wartość narażona na ryzyko	WIBOR		EURIBOR	
			WIBOR +50 pb	WIBOR -50 pb	EURIBOR +20 pb	EURIBOR -20 pb
	PLN	PLN				
Aktywa						
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 669	1 669	8	(8)	(1)	1
Zobowiązania						
Kredyty i pożyczki preferencyjne	1 550	1 550	(8)	8	-	-
Kredyty i pożyczki udzielane na warunkach rynkowych	1 116	1 116	(6)	6	-	-
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	3 192	1 016	(5)	5	-	-
Kredyty w rachunku bieżącym	12	12	-	-	-	-
Zmiana zysku brutto			(11)	11	(1)	1
Instrumenty pochodne zabezpieczające (aktywa)	40	40	38	(39)	(17)	18
Instrumenty pochodne zabezpieczające (zobowiązania)	8	8	2	(2)	-	-
Zmiana innych całkowitych dochodów			40	(41)	(17)	18

Ryzyko walutowe

Grupa narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji handlowych i finansowych. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez spółki Grupy sprzedaży lub zakupów oraz zaciągania zobowiązań finansowych w walutach innych niż jej waluta wyceny lub posiadania aktywów finansowych w tych walutach. Grupa identyfikuje przede wszystkim ekspozycję na ryzyko zmian kursów walutowych EUR/PLN.

W analizie wrażliwości na ryzyko walutowe potencjalne możliwe zmiany kursów walutowych zostały obliczone na podstawie rocznych zmienności implikowanych dla opcji walutowych kwotowanych na rynku międzybankowym dla danej pary walut na dzień kończący okres sprawozdawczy.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto oraz innych całkowitych dochodów na racjonalne możliwe do zaistnienia zmiany kursów walutowych, przy założeniu niezmienności innych czynników ryzyka dla tych klas instrumentów finansowych, które są narażone na ryzyko zmiany kursów walutowych:

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2016		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2016	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
	PLN	PLN	kurs EUR/PLN +8,0%	kurs EUR/PLN -8,0%
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług	1 947	22	2	(2)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 471	255	20	(20)
Instrumenty pochodne zabezpieczające	147	2 120	170	(170)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	811	11	(1)	1
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 717	2 261	(181)	181
Zmiana zysku brutto			(9)	9
Zmiana innych całkowitych dochodów*			19	(19)

*dotyczy instrumentów pochodnych zabezpieczających

Aktywa i zobowiązania finansowe	31 grudnia 2015		Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe na 31 grudnia 2015	
	Wartość księgowa	Wartość narażona na ryzyko	EUR/PLN	
	PLN	PLN	kurs EUR/PLN +7,0%	kurs EUR/PLN -7,0%
Aktywa				
Należności z tytułu dostaw i usług	1 762	17	1	(1)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 669	279	20	(20)
Instrumenty pochodne zabezpieczające	40	2 084	127	(127)
Zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	877	11	(1)	1
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	3 192	2 176	(152)	152
Zmiana zysku brutto			(24)	24
Zmiana innych całkowitych dochodów*			19	(19)

*dotyczy instrumentów pochodnych zabezpieczających

W zakresie transakcji handlowych Grupa nie jest narażona w istotnym stopniu na ryzyko związane z kursami wymiany walut, jako że rozliczenia pieniężne Grupy prowadzone są głównie w walucie krajowej.

W zakresie transakcji finansowych Grupa jest narażona na ryzyko walutowe z tytułu wewnątrzgrupowych pożyczek związanych z wyemitowanymi euroobligacjami. W celu zabezpieczenia tego ryzyka Grupa zawarła transakcje walutowej zamiany stóp procentowych CCIRS oraz wdrożyła rachunkowość zabezpieczeń (patrz opis w nocie 28.7).

Ryzyko cen towarów

Grupa narażona jest na czynniki ryzyka związane z fluktuacjami cen towarów wykorzystywanych w działalności operacyjnej.

Najistotniejsze ryzyko dotyczy zmiany cen zakupu energii elektrycznej oraz świadectw pochodzenia na rynku hurtowym dotyczących kontraktów zawieranych przez spółkę ENERGA-OBRÓT SA w horyzoncie długo, średnio i krótkoterminowym na rynku polskim oraz instrumentów finansowych na rynkach zagranicznych takich jak kontrakty typu futures/forward na energię elektryczną, uprawnienia do emisji CO₂.

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

W związku z powyższym, istotnym elementem jest odniesienie osiąganego poziomu ekspozycji na ryzyko do zakładanego wyniku finansowego na dany rok. Ekspozycja na ryzyko rynkowe odnosi się do wszystkich otwartych pozycji (transakcji), a jej ograniczanie odbywa się za pomocą modelu zarządzania ryzykiem poprzez wartość narażoną na ryzyko (VaR). Model ten ogranicza ryzyko rynkowe m.in. w odniesieniu do zmienności cen energii elektrycznej, cen certyfikatów CO₂ czy praw majątkowych. Model zakłada ponoszenie ryzyka jedynie w akceptowalnych granicach dla pozycji otwartej portfela produktów poprzez nałożenie limitów ekspozycji na ryzyko dla każdego z portfeli oraz całościowo dla całej spółki ENERGA-OBRÓT SA. Wartość narażona na ryzyko (VaR) jest cyklicznie monitorowana i raportowana, aby nie przekroczyła ustalonych wartości oraz uwzględnia m.in. wolumen otwartej pozycji (różnica pomiędzy poziomem wolumenu sprzedanego i kupionego), zmienność cen produktów i korelacje pomiędzy poszczególnymi produktami w portfelu.

Ponadto w celu ograniczenia ryzyka związanego ze zmiennością cen zakupu energii elektrycznej na rynku hurtowym dotyczącym kontraktacji na rzecz odbiorców końcowych, podejmowane są działania zabezpieczające poprzez:

- minimalizowanie pozycji otwartej na portfelu energii elektrycznej, która polega na koordynacji i optymalizacji procesu zakupowo-sprzedazowego tak, aby różnica pomiędzy wolumenem zakupionym i sprzedanym nie przekraczała z góry ustalonych wartości,
- zawieranie kontraktów w określonych proporcjach oraz w postaci różnych produktów,
- wyznaczanie limitów wolumenowych na otwartą pozycję dla uczestnictwa w wybranych rynkach, minimalizujące ryzyko związane z dużym wahaniami cen energii elektrycznej na tym rynku,
- wycenę Market to Market otwartej pozycji.

Dodatkowo w ramach działalności handlowej związanej z handlem uprawnieniami do emisji CO₂ (EUA) oraz certyfikatami redukcji emisji (CER), w celu ograniczenia ewentualnej straty, dla każdej transakcji określone są poziomy Stop Loss i Take Profit (SL/TP), które są na bieżąco monitorowane.

29.2. Ryzyko kredytowe

W Grupie zdefiniowano występowanie ryzyka kredytowego jako prawdopodobieństwo nie wypełnienia przez kontrahenta jego zobowiązań finansowych. Minimalizowanie ryzyka kredytowego jest osiągane poprzez działania zmierzające do wartościowej oceny ryzyka, monitoring kondycji finansowej kontrahentów oraz zabezpieczanie kredytu kupieckiego za pomocą dostępnych narzędzi takich jak gwarancje bankowe, poręczenia itp.

Ograniczanie ryzyka kredytowego następuje w odniesieniu do kontrahentów o największych obrotach, czyli portfela kontrahentów hurtowych oraz portfela klientów strategicznych. Szczególne znaczenie mają w tym zakresie: badanie zdolności kredytowej, limity handlowe, określone zapisy w umowach z kontrahentami oraz pozyskiwanie zabezpieczeń od klientów o niskiej wiarygodności.

W Grupie zostały stworzone odpowiednie procedury minimalizujące ryzyko niewypłacalności kontrahentów. Na hurtowym rynku energii procedury określają limity możliwej sprzedaży energii elektrycznej bez wymagania zabezpieczeń. Na transakcje przekraczające ww. limit wymagane są zabezpieczenia np. gwarancja bankowa.

W ramach sprzedaży do klientów strategicznych i biznesowych procedury nakładają obowiązek oceny wiarygodności klientów. W przypadku klientów o niskiej wiarygodności warunkiem rozpoczęcia sprzedaży jest pozyskanie zabezpieczenia zaakceptowanego przez sprzedawcę.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Grupy na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Grupy, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz niektóre instrumenty pochodne, ryzyko kredytowe Grupy powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja na to ryzyko równa jest wartości księgowej tych instrumentów.

W obszarze finansowym ryzyko kredytowe jest mitygowane poprzez bieżący monitoring ratingów instytucji finansowych oraz ograniczenie ryzyka koncentracji nadwyżek środków pieniężnych w jednej instytucji finansowej.

W Grupie nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

29.3. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy niezbędnych do regulowania zobowiązań zgodnie z ich terminami wymagalności przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to bazuje na prognozowanych przepływach pieniężnych z działalności operacyjnej, inwestycyjnej oraz finansowej, które są sporządzane przez wszystkie spółki Grupy. Dodatkowo prowadzona jest bieżąca weryfikacja trafności sporządzanych prognoz.

Z dniem 4 stycznia 2016 roku w Grupie ENERGA została uruchomiona usługa cash-poolingu rzeczywistego bezzwrotnego dla środków w walucie krajowej. Narzędzie to pozwala w sposób efektywny zarządzać płynnością Grupy z poziomu spółki holdingowej. Zgodnie z założeniami struktury na koniec każdego dnia roboczego środki pieniężne spółek Grupy konsolidowane są na rachunkach ENERGA SA i następnego dnia mogą być wykorzystywane do finansowania zobowiązań płatniczych poszczególnych uczestników. Wdrożone narzędzie pozwala w sposób efektywny wykorzystywać do finansowania prowadzonej działalności w pierwszej kolejności środki wypracowane przez Grupę a w kolejnym kroku finansowanie dłużne.

W zakresie zarządzania ryzykiem płynności celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, obligacje, euroobligacje oraz umowy leasingu finansowego.

Szczegółowy opis głównych tytułów pozyskanego przez Grupę finansowania zewnętrznego został przedstawiony w nocie 28.6.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania finansowe Grupy według daty wymagalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności (według wartości nominalnej, włączając płatności z tytułu ewentualnych odsetek).

29. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym (kontynuacja)

	Poniżej 3 miesiące	Od 3 do 12 miesiące	Od 1 roku do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
31 grudnia 2016					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	104	333	1 816	1 717	3 970
Obligacje	81	26	3 502	-	3 609
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	811	-	-	-	811
Pozostałe zobowiązania finansowe	146	10	7	-	163
RAZEM	1 142	369	5 325	1 717	8 553
31 grudnia 2015					
Oprocentowane kredyty i pożyczki	63	208	1 365	1 595	3 231
Obligacje	78	23	3 525	-	3 626
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	874	3	-	-	877
Pozostałe zobowiązania finansowe	177	24	17	-	218
RAZEM	1 192	258	4 907	1 595	7 952

Aktywa finansowe Grupy cechuje wysoka płynność. Składają się na nie głównie środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz należności z tytułu dostaw i usług. Strukturę środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawia nota 19. Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług została zamieszczona w notcie 28.5.1.

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH

30. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Strata na działalności inwestycyjnej

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Wynik na zbyciu rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	28	47
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych	459	18
Odpis wartości firmy	117	-
Pozostałe	7	1
RAZEM	611	66

Zmiana stanu należności

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	(185)	(211)
Zmiana stanu należności z tytułu naliczonego VAT	9	27
Zmiana stanu zaliczek na dostawy	27	(36)
Pozostałe	22	(15)
RAZEM	(127)	(235)

30. Sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja)**Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek**

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(66)	8
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych długoterminowych	(19)	(7)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych	(36)	(36)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań krótkoterminowych	(24)	(106)
Korekta o zmianę stanu zobowiązań inwestycyjnych	23	56
Korekta o zmianę stanu zobowiązań ujętych jako zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	(10)
Pozostałe	18	(5)
RAZEM	(104)	(100)

Zmiana stanu rezerw

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zmiana stanu rezerw długoterminowych	(86)	32
Zmiana stanu rezerw krótkoterminowych	240	97
Korekta o zmianę stanu rezerw ujętych jako zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-	(16)
Korekta o zmianę stanu rezerw aktuarialnych ujętą w innych całkowitych dochodach	32	(7)
Pozostałe	(10)	-
RAZEM	176	106

POZOSTAŁE NOTY OBJAŚNIAJĄCE**31. Zobowiązania inwestycyjne**

Na dzień kończący bieżący okres sprawozdawczy zobowiązania Grupy do poniesienia nakładów związanych z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych, które jeszcze nie zostały ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, wyniosły około 3 482 mln zł, w tym:

- przedsięwzięcia objęte planem rozwoju spółki ENERGA-OPERATOR SA w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2015 – 2019 (uzgodniony z Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki) – około 3 214 mln zł,
- przedsięwzięcia realizowane w Elektrowni Ostrołęka (modernizacja bloków energetycznych, budowa instalacji odazotowania spalin) – około 93 mln zł,
- realizacja projektu wiatrowego FW Przykona – około 141 mln zł,
- elektrownie gazowo-parowe w Grudziądzu i Gdańsku – około 34 mln zł.

32. Informacja o podmiotach powiązanych

Transakcje z jednostkami powiązanymi są dokonywane w oparciu o ceny rynkowe dostarczanych towarów, produktów lub usług oparte o koszt ich wytworzenia.

32.1. Transakcje z udziałem podmiotów powiązanych ze Skarbem Państwa

Jednostką kontrolującą Grupy jest Skarb Państwa, w związku z tym inne podmioty powiązane ze Skarbem Państwa są traktowane przez Grupę jako jednostki powiązane.

Transakcje z podmiotami powiązanymi ze Skarbem Państwa zawierane były w ramach zwykłego toku prowadzonej działalności gospodarczej i dotyczyły głównie zakupu i sprzedaży energii elektrycznej oraz praw majątkowych, sprzedaży usług dystrybucji energii elektrycznej (w tym tranzytu), rozliczeń z operatorem systemu przesyłowego w obszarze rynku bilansującego, z tytułu usług przesyłowych, usług systemowych oraz usług pracy interwencyjnej, a także zakupu paliw (głównie węgla). Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa.

32.2. Transakcje ze wspólnymi przedsięwzięciami

W okresie od dnia nabycia do końca bieżącego okresu sprawozdawczego łączna wartość zakupów od Polskiej Grupy Górniczej Sp. z o.o. wyniosła 33 mln zł, natomiast wartość sprzedaży w analogicznym okresie wyniosła 17 mln zł. Wartość należności na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 5 mln zł. Wartość zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 2 mln zł.

32. Informacja o podmiotach powiązanych (kontynuacja)**32.3. Transakcje z udziałem członków Zarządu jednostki dominującej**

W okresie sprawozdawczym jednostka dominująca nie zawierała znaczących transakcji z członkami Zarządu.

32.4. Wynagrodzenie wypłacone lub należne kluczowej kadry kierowniczej oraz Radom Nadzorczym spółek Grupy

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Zarząd jednostki dominującej	6	3
Rada Nadzorcza jednostki dominującej	<1	<1
Zarządy jednostek zależnych	31	33
Rady Nadzorcze jednostek zależnych	2	1
Pozostała kluczowa kadra kierownicza	16	16
RAZEM	55	53

33. Leasing**33.1. Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego**

Grupa nie posiada istotnych zobowiązań z tytułu leasingu operacyjnego.

33.2. Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Przyszłe należności z tytułu minimalnych opłat leasingowych wynikających z umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawione zostały w tabeli poniżej.

	Opłaty leasingowe do otrzymania na dzień	
	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
W okresie do 1 roku	30	23
W okresie od 1 do 5 lat	59	88
RAZEM	89	111

Opłaty leasingowe powyżej dotyczą głównie urządzeń elektrowni szczytowo – pompowej Żydowo, za pomocą której świadczona jest na rzecz PSE SA (Operator Systemu Przesyłowego – „OSP”) usługa pracy interwencyjnej, polegająca na dysponowaniu oraz wykorzystaniu elektrowni przez OSP do interwencyjnego równoważenia bilansu mocy czynnej i biernej oraz sterowania rozpiętymi mocy w sieci elektroenergetycznej Krajowego Systemu Elektroenergetycznego. Usługa obejmuje rezerwę interwencyjną mocy czynnej oraz regulację napięcia i mocy biernej. Majątek wykorzystywany do świadczenia usługi pozostaje w wyłącznej dyspozycji OSP, który ma prawo do dysponowania jednostkami wytwórczymi wchodzącymi w skład elektrowni. Umowa, na podstawie, której świadczona jest usługa wyczerpuje warunki dla rozpoznania w niej leasingu, zdefiniowane w KIMSF4, jednak nie przenosi na OSP całego ryzyka i korzyści związanych z leasingowanym majątkiem.

33.3. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

	Opłaty leasingowe do poniesienia na dzień			
	31 grudnia 2016		31 grudnia 2015	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie do 1 roku	9	8	15	14
W okresie od 1 do 5 lat	4	4	10	10
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	13	12	25	24
Minus koszty finansowe	1	-	1	-
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	12	12	24	24

34. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie inwestycyjnego poziomu ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników finansowych, które wspierająby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy. Powyższy cel realizowany jest poprzez przyjęte w Grupie regulacje wewnętrzne. Jednostka dominująca jest podmiotem, który odpowiada za prowadzenie polityki dłużnej Grupy.

34. Zarządzanie kapitałem (kontynuacja)

Grupa monitoruje podstawowy wskaźnik zadłużenia jakim jest współczynnik określający relację długu netto do wielkości EBITDA szacowany na bazie wielkości skonsolidowanych. Na dzień bilansowy wielkość tegoż wskaźnika wyniosła 2,3 podczas gdy w umowach o finansowanie zawarto poziom 3,5.

Wartość powyższego wskaźnika jest cyklicznie monitorowana również przez instytucje finansujące Grupę oraz agencje ratingowe i ma wymierny wpływ na ocenę wiarygodności kredytowej Grupy, a przez to na możliwość oraz koszt pozyskania finansowania dłużnego.

	Stan na 31 grudnia 2016	Stan na 31 grudnia 2015 (przekształcone)
Oprocentowane kredyty i pożyczki	3 420	2 678
Wyemitowane obligacje i papiery dłużne	2 717	3 192
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(1 471)	(1 669)
Zadłużenie netto	4 666	4 201
EBITDA	2 027	2 216
Zadłużenie netto / EBITDA	2,30	1,90

35. Aktywa i zobowiązania warunkowe**35.1. Zobowiązania warunkowe**

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa ujmuje zobowiązania warunkowe w kwocie 255 mln zł (217 mln zł na dzień 31 grudnia 2015 roku), w tym przede wszystkim tytuły dotyczące spraw spornych przeciwko spółkom Grupy ENERGA, dla których wygranie przez spółki jest prawdopodobne i na te sprawy nie jest tworzona rezerwa.

Największą pozycją zobowiązań warunkowych stanowią sprawy sporne związane z infrastrukturą energetyczną spółki ENERGA-OPERATOR SA usadowioną na prywatnym gruncie. Grupa tworzy rezerwy na zgłoszone spory sądowe. W przypadku niepewności co do zasadności kwoty roszczenia lub tytułu prawnego do gruntu Grupa rozpoznaje zobowiązania warunkowe. Na dzień 31 grudnia 2016 roku oszacowana wartość tych roszczeń wykazana jako zobowiązania warunkowe wynosi 214 mln zł, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 roku było 164 mln zł. Kwoty szacowane są przez prawników Grupy, którzy określają ryzyko powstania zobowiązania jako nieistotne.

35.2. Aktywa warunkowe

Na dzień kończący okres sprawozdawczy nie wystąpiły istotne aktywa warunkowe. Na dzień 31 grudnia 2015 roku za aktywa warunkowe Grupa uznała kwotę 36 mln zł.

36. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie kształtowało się następująco:

	Rok zakończony 31 grudnia 2016	Rok zakończony 31 grudnia 2015
Pracownicy na stanowiskach robotniczych	2 971	3 004
Pracownicy na stanowiskach nierobotniczych	5 644	5 468
RAZEM	8 615	8 472

37. Inne informacje mające istotny wpływ na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej oraz wynik finansowy Grupy

- W dniu 30 listopada 2016 roku ENERGA SA wraz z PGE S.A., Enea S.A. oraz PGNiG Termika S.A. złożyła EDF International SAS ("EDF") nową ofertę na zakup akcji i udziałów w spółkach należących do EDF w Polsce, posiadających konwencjonalne aktywa wytwórcze oraz prowadzących działalność usługową. Złożenie nowej oferty nastąpiło w związku ze zbliżającym się terminem zakończenia obowiązywania oferty złożonej 16 września 2016 roku. Nowa oferta będzie ważna przez 90 dni od daty złożenia i jest uzależniona m.in. od wyników badania due diligence, które będzie podstawą do podjęcia dalszych decyzji dotyczących ewentualnej transakcji.
- W dniu 8 grudnia 2016 roku ENERGA SA, ENEA S.A. oraz Elektrownia Ostrołęka SA podpisały umowę inwestycyjną dotyczącą realizacji projektu budowy nowego bloku energetycznego w Ostrołęce. Warunkiem zawieszającym realizację umowy było uzyskanie zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów na dokonanie koncentracji, polegającej na nabyciu przez Enea S.A. 50 % akcji spółki celowej Elektrownia Ostrołęka SA. W dniu 11 stycznia 2017 roku Prezes UOKiK wydał bezwarunkową zgodę, co oznacza, że warunek zawieszający został spełniony.

38. Istotne zdarzenia, jakie wystąpiły po dniu kończącym okres sprawozdawczy

- W dniu 18 stycznia 2017 roku Zarząd ENERGA SA wraz z ENEA S.A., PGE S.A., PGNiG Technologie S.A. („Inwestorzy”) oraz Polimex-Mostostal S.A. („Polimex”) zawarł umowę inwestycyjną, na podstawie której Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji kapitałowej w Polimex. ENERGA SA objęła 37 500 000 nowo wyemitowanych akcji o wartości nominalnej 2 zł każda, za łączną kwotę 75 mln zł oraz 1 500 000 akcji Polimex od SPV Operator Sp. z o.o. dopuszczonych do obrotu na GPW w ramach transakcji pakietowej za łączną kwotę 5,8 mln PLN, w wyniku czego osiągnęła około 16% udziału w akcjonariacie Spółki.
- W I kwartale 2017 roku spółka zależna ENERGA Finance AB (publ) przeprowadziła publiczną subskrypcję euroobligacji w ramach zaktualizowanego Programu EMTN (księga popytu została zamknięta w dniu 1 marca 2017 roku). Kwota emisji wyniosła 300 mln EUR, przy cenie emisyjnej 98,892% oraz 10 letnim okresie zapadalności. Kupon odsetkowy będzie płatny w okresach rocznych w wysokości 2,125% co, po uwzględnieniu stopy dyskonta, daje rentowność dla obligatariuszy na poziomie 2,25%. Miejscem notowań wyemitowanych euroobligacji jest giełda w Luksemburgu. Ostateczne rozliczenie transakcji nastąpiło w dniu 7 marca 2017 roku. ENERGA SA pełni rolę gwaranta emisji. Pozyskane środki przeznaczone zostaną na cele ogólnokorporacyjne.

Podpisy członków Zarządu ENERGA SA:

Daniel Obajtek
Prezes Zarządu

.....

Jacek Kościelniak
Wiceprezes Zarządu ds. Finansowych

.....

Grzegorz Ksepko
Wiceprezes Zarządu ds. Korporacyjnych

.....

Alicja Klimiuk
Wiceprezes Zarządu ds. Operacyjnych

.....

Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej ENERGA SA:

Marek Pertkiewicz
Zastępca Dyrektora Departamentu Finansów

.....

Gdańsk, 29 marca 2017 roku